

AVE MARIA

AUGUST, 1935

AVE MARIA

published monthly by

*The Slovene
Franciscan Fathers,*

Lemont, Illinois

in the interest of the
Slovene Franciscan Com-
missariat of the Holy
Cross.

Subscription Price:
\$2.50 per annum

Naročnina:
\$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00

Management - Upravništvo
P. O. B. 608,
Lemont, Illinois

Editor - Urednik
P. Alexander Urankar,
1852 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

Entered as second-class
matter August 20, 1925, at
the post office at Lemont,
Illinois, under the Act of
March 3, 1879. Acceptance
of mailing at the special
rate of postage provided
for in Section 1103, Act
of October 3, 1917, author-
ized on August 29, 1925.

Naročite se na

"AVE MARIA"

*ki je glasnik katoliškega življenja slovenskim
izseljencem v Ameriki in porok
zvestobe katoliški Cerkvi.*

Vsak naročnik

NAŠEGA LISTA JE PODPORNIK VELIKE MISLI
MISIJONSTVA JEZUSOVEGA. ZAKAJ? DOLAR-
JI, KI SI JIH NAMENIL ZA NAROČNINO NAŠEGA
LISTA, NISO VRŽENI V KOT. KAMENČKI SO ZA
ZGRADBO KRISTUSOVEGA DUHOVNIŠTVA. ZA-
TO JE BILA AVE MARIJA USTANOVLJENA, DA
BI V GMOTNEM OZIRU PODPIRALA DIJAKE,
KANDIDATE ZA DUHOVNIŠKI STAN. TVOJA
NAROČNINA JE SEME, KI NAJ NEKOČ OBRODI
SAD V VINOGRADU GOSPODOVEM. KOLIKO JE
DIJAKOV, KI BI RADI ŠTUDIRALI, PA NIMAJO
SREDSTEV. SAMOSTAN V LEMONTU JE
TUDI ŠOLA IN VZGOJEVALIŠČE IDEJALNIM
FANTOM, KI SO SI ZAŽELELI SLUŽBE ALTAR-
JA. SEDAJ RAZUMES. NAŠ LIST UTIRA POT
TEM ŠTUDENTOM.

A V E M A R I A

Avgustova štev., 1935—

Nabožni mesečnik.

—Letnik XXVII.

MARIJA VNEBOVZETA

P. Aleksander

ČLOVEK bi mislil, da bodo sorojaki zavistni, če gre ta ali oni nazaj domov v Slovenijo; češ, privošči si lahko, ko mu je Bog sreče dal, denarja ima zadosti, jaz sem pa berač, moja mošnja takih potovanj ne more oskrbeti. Pa je ravno narobe. Kadarkoli gre kdo domov, mu pripravimo večerno zabavo v slovo, prijatelji se snidejo, tovariši pridejo, da še enkrat dajo roko srečnemu, ki gre lahko domov, pozdravit svoje znanke, starše in domovino. Še prijaznejše ga vsak sprejme, ko se povrne nazaj, vse ga ustavlja, vsak ga sprašuje po domovini, vsaka beseda njegova je kakor pozdrav iz kraja mladosti in domačije. —

Domovina je domovina. Naj je oko že pozabilo, kake so domače gorice, naj je uho že zgrešilo pesem domačih dobrav in slovenske govornice, naj bo že cel Amerikanec, to se pravi, že ves v tem novem življenju, ki drvi in vrvi mimo nas dan za dnem, vsaka beseda, ki mu jo prinese kdo iz one strani morja, mu je kakor pozdrav iz devete dežele, kjer samo sreča sije. Pa povejte, če vam ni tako.

Pravijo, da je zemlja tako tuje izseljeniško morje. Tam nekje daleč je domovina večnosti, komaj se je še spominjamo. Od Boga smo, večnost je v nas, vsak trenutek našega življenja je ozarjen s to večnostjo, toda v dirindaju zemlje pozabljamo na domovino. Prijatelji, ki prihajajo iz domovine nas zopet spomnijo na lepoto te devete dežele, kjer prebiva edina prava Sreča — Bog.

Tak prijatelj je Mati božja. Vsako leto pride na jesen k nam, da nam pove, otroci, ne poza-

bite, kje ste rojeni. Ne pozabite svojega jezika, ne pozabite svojega Očeta.

Kje smo rojeni? Rojstna hišica je hišica, odkoder in kamor se steka vse naše življenje, vsaka naša misel, vsak spomin. Kje nam je tekla zibelka? Večnost je naša zibelka. Bog nas je postavil na ta svet, da smo odsvit njegove svetlobe, odmev njegove Besede, ki je Kristus. Na to nas opozarja Marija predvsem danes na Veliki Šmaren. Oče ti biva tam za gorami, ne pozabi, da si mu dolžan pisati. Pisati lepo pismo svojega življenja. To pismo, naj ne bo nesnažno, polno pack greha in strasti, ampak naj bo čisto in polno ljubezni.

Jezik večnosti je slava in volja božja. V vseh svojih delih glej na to, da ti bo blagoslovljeno po roki božji. Dobra dela so jezik večnosti. Dobra dela so črke abecede božje. Kdor zna jezik večnosti dobro govoriti, blagor mu. Oče sam te je naučil tega jezika, naj ti bo sveta vsaka njegova beseda.

Najbolj goreča želja Marijina je, da ne pozabite na Očeta. Ne moremo si lahko misliti človeka, ki bi vrgel iz spomina in srca podobo svojega Očeta, misli si kristjan, ki bi vrgel iz srca podobo božjo. In vendar, koliko takih nesrečnežev straši po sveti. Vsak, kdor se uda le enemu samemu grehu, vrže takorekoč Boga iz srca in ga prekolne. Kolika sramota, koliko gorje.

Molimo k Mariji, da nam duha nad zemljo povzdigne, da nas v božjo domovino pripelje, ki je vse lepša, kakor je lepa naša domovina, kjer nam je zibelka tekla,

MARIJA POMAGAJ NA ROMANJU

H. B.

DOSLEJ so otroci romali k njej na Brezje. Zdaj je pa ona poromala med nje. Naravno je bilo, da so jo izbrali za zaščitnico drugega jugoslovanskega evharističnega kongresa v Ljubljani. Po Mariji k Jezusu. Ta življenjski program našega častitljivega škofa preporoditelja, zdaj nadškofa Dr. Jegliča, ki ga je s tolikim ognjem izvrševal, je bil vzet iz duše našega naroda. Kadarkoli se je naš narod oddaljil od Boga, so ga od njega poslani voditelji po Mariji zopet povedli k njemu. Glavni namen vseh evharističnih kongresov, zato tudi ljubljanskega je, po vojni zbegan narod zopet približati živemu Bogu med nami. In kot vedno — po Mariji. Naravno, pravim se mi zdi, da je bila Marija in sicer naša slovenska Marija Pomagaj, ki nam je tako pri srcu, izbrana za zaščitnico evharističnega kongresa.

Prvotno je bilo na programu, da bo narod po kongresu poromal k njej na Brezje, da se ji kot taki pokloni, ji predloži svoje sklepe in resolucije ter jo prosi blagoslova, da bi jih mogel tudi izvršiti. A te ogromne mase ljudstva, ki jih Ljubljana doslej še ni videla, spraviti na precej oddaljene Brezje, bi ne bila lahka stvar. Sprožena je bila srečna misel, naj za to priliko Marija Pomagaj roma v Ljubljano in takorekoč osebno popelje svoje otroke v objem evharističnega Jezusa. Lepa misel je bila z navdušenjem sprejeta in takoj izdelan program njenega romanja. Seveda je moral biti zamišljen program vreden romarice Kraljice naroda. In tak je tudi bil.

Mi ga imamo pred seboj le na papirju, z mrtvimi črkami orisanega. Njegova živa izvršitev je bila gotovo mnogo pestrejša in ganljivejša, kot nam mrtve črke povedo. Naši zastopniki, ki so ji bili živa priča, nam bodo vedeli o tem mnogo lepega in ganljivega povedati. Zaenkrat spremljamo našo nebeško romarico po potih, ki so jih ji začrtali:

Tisti zgodovinski dan 28. jun. se je v milostni kapeli na Brezjah zbrala odlična družba, da dvigne svojo narodno Kraljico z njenega trona in jo opremi na zmagovalno pot v našo narodno prestolico. V ta namen so ji oskrbeli novo dragoceno obleko, poseben razkošen okvir. Ker je milostna podoba ena tistih, ki so bile v imenu Cerkve slovesno kronane in je kot taka last Cerkve, je bilo treba prej, preden se je dvignila na pot, izpolniti več formalitet. Pred vsem je bilo izdano

uradno, strogo zapečateni pismo, da je to res tista izvirna milostna podoba Marije Pomagaj, ki je bila v imenu sv. cerkve kronana. Tudi podoba sama je dobila uradni pečat.

Ko je bilo to izvršeno so jo prenesli na pripravljen avtomobil, preoblečen v sinjo svilo. V avtomobilu je bil poseben podstavek zanjo, tako da je stala pokonci. Na vsaki strani nje sta zavzela svoji mesti dva njena čuvarja na poti, ki sta imela s seboj uradno pismo njene pristnosti. To sta bila dva frančiškana, P. P. Roman in Krizostom. Spredaj pa so sedeli štiri otroci. Več drugih zasebnih avtomobilov, okrašenih z Marijinim monogramom na oknih, je tvorilo častno spremstvo.

Ob 11 dopoldne je Marija med slovesnim potrkavanjem nastopila svojo pot proti Ljubljani. Spotoma se je vstavila v vseh župnijah, skozi katehere jo je vodila pot, da sprejme pozdrave svojih otrok, ki tako radi prihajajo k njej na Brezje. To so bile župnije: Naklo, Kranj, Predoslje, Šenčur, Cerklje, Komenda, Mengeš, Trzin, Črnuče, Ježica, sv. Krištof, frančiškani in končno stolnica. Povsod jo je ljudstvo z duhovščino na čelu najprej pozdravilo z eno njenih pesmic, nato s kratko molitvijo in zopet z eno pesmico. Romanje z Brezje do Ljubljane je bilo preračunjeno na pet ur. A se je gotovo zavleklo, ker je nobena župnija ni pustila naprej.

Pred stolnico v Ljubljani jo je čakala tamkajšnja duhovščina s škofom na čelu. Njej sta spremljajoča varuha izročila uradno pismo. Ko se je na podlagi pisma in pečatov prepričala, da je sprejela pravo Marijo Pomagaj, jo je slovesno spremila v stolnico. Tam je ostala čez noč med 28. in 29. jun. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla je bila slovesno prenešena na tamkajšnji Stadion, edini primerni prostor za take orjaške proslave. Ta prenos je bil v rokah mladine. Ob 7 zjutraj je bila stolnica kot otok sredi morja mladega življenja. Maturanti, ali po naše graduanti srednjih šol, so dvignili podobo na posebno lepo okrašena nošala in pester mladinski sprevod se je začel pomikati preko Stritarjeve ulice, Marijinega trga, Miklošičeve, Masarikove in Tyrševe ceste proti Stadionu. V sprevodu so plapolale zastave vseh mladinskih verskih organizacij in vse šolske zastave. Za vsako je korakalo 11 članov oz. članic dotične organizacije.

V Stadionu se je narod v nedeljo, zadnji dan kongresa, poklonil svoji Kraljici, ji znova zaprisegel zvestobo, njej in njenemu Sinu. To je moral biti višek svetega navdušenja, ki bo vedno odmeval v srcih onih, ki so tem ginljivim prizvo-

rom prisostovali. Marija se je še isti večer in na isti način vrnila na Brezje. Samo drugo pot si je izbrala, da spotoma obiše še več svojih dragih otrok. Vračala se je skozi Št. Vid, Presko, Škofjo Loko, Šmartno pri Kranju, Brezje.

Ljubki prizori tega Marijinega romanja med narod, so bili nekaj čisto slovenskega in vtisnili našemu evharističnemu kongresu izrazit slovenski značaj. Že radi njih je škoda, da ni bila ameriška delegacija številnejša. Mi smo pravočasno pozvali naš tukajšni narod, naj se kot najmočnejša veja slovenske lipe za to priliko primerno skaže in pokaže, da bo ta veličastni verski praznik domovine tudi njen praznik. Pa se je slabo izkazala. Pagani, med katerimi delujejo naši misijonarji, so molili za blagoslov in vseh našega evharističnega kongresa. Po naših tukajšnjih slovenskih cerkvah pa, koliko molitve se je opravilo v ta namen? Ameriška Slovenija, kar priznaj, da tvoja ljubezen do matere domovine ni več ljubezen hčerke, ki čuti s svojo materjo, žaluje in se raduje z njo. Mladi s svojim tako skelečim: I do not care for your country, so te preveč uspavali. A pomni, telesnega kruha ti je dala Amerika, boljšega, kot ti ga je mogla dati domovina, duhovnega kruha vere in ljubezni do Marije ti je pa dala domovina. Katera zasluži večje hvaležnosti, si odgovori sama.

NE UDELEŽUJ SE DRUGOVERSKIH VAJ!

P. Aleksander

 LI je greh udeležiti se bogoslužja drugih veroizpovedi? In kje je meja med grehom in versko strpnostjo, ki jo od nas zahtevajo? Vprašanje, ki je zelo praktično za nas v Ameriki, ko so nam sosedi drugoverci in iz dneva v dan pridemo v dotiko z ljudmi, ki ne pripadajo našemu verstvu.

Kakor so ti drugoverci večkrat nestrpni proti nam in tudi v dejanju kažejo svojo versko omejenost, katoličana ne sme nikdar voditi napačna verska gorečnost, da bi preklinjal in zaničeval tiste, ki niso z nami edini v veri. Da, celo grešil bi tak kristjan proti ljubezni božji, ki zahteva, da samo greh sovražiš, grešnika nikdar. Nevero in zmotno bom odklanjal, nevernika in vsakega, ki blodi v zmoti, bom vseeno pozdravljal, ker nikdar ne vem, kdo je njegove nevere kriv, ker nikdar

ne vem, če pred Bogom njegova duša ni bolj čista kakor moja in še, ker vem, da je Bog sodnik vseh živih in mrtvih in more samo on presoditi globino duš. — Toda ali je s tem rečeno, da je katoličanu vse dovoljeno, tudi udeleževati se verskih vaj in obredov drugovercev. V tem vprašanju smo pa malo poučeni in nas samo nevednost čestokrat opravičuje, da ne grešimo smrtno. Smutno greši proti veri, kdorkoli se z duhom in srcem udeleži javnega bogočastja drugovercev. Katoličan nikdar ne more biti boter pri drugoverskih obredih, recimo pri krstu, ravnotako ne more biti drugoverskim poročencem za pričo, kadar poroča protestantski ali pravoslavni minister ali pa židovski rabinec. Samo v izrednih slučajih z dovoljenjem pristojnih cerkvenih oblasti bi lahko pričal pri taki poročni ceremoniji, toda samo kot pasivna oseba, ne da bi kakorkoli potrdil drugoversko bogoslužje kot pravo. Katoličani, ki se pred drugoverskim duhovnikom poroče, so pa še celo izobčeni iz katoliške cerkve in jih more edino škof odvezati od te kazni.

So seveda slučajji, v katerih si nekako opravičen in ne grešiš. Recimo, da si povabljen, pa prijateljstvo in omika zahtevata, da se vabilu odzoveš. Povabljen na pogreb ali poroko drugoverca, lahko ustrežeš želji vabitelja, toda nikdar ne smeš pokazati, da se strinjaš z njegovim verskim prepričanjem ali pa da ga odobravaš, isto velja tudi o obisku protestantskih in judovskih cerkva samo iz radovednosti in prijaznosti do tega ali onega tovariša, sodelavca, sodelavke. Toda čim manj katoličani občujejo z drugoverci in se udeležujejo njihovih prireditev, tem bolje zanje.

Zakaj? Prav važen razlog ima za to svarilo naša Cerkev. Četudi katoličan ne pokaže, da bi mu bila kriva vera toliko kot njegova lastna vera, že samo obisk, posebno če je pogosten, obisk takih drugoverskih ceremonij in pogostno občevanje z drugoverci je nevarno njegovi lastni veri. Polagoma bo postal te misli, saj je vseeno, kako častiš Boga, kako veruješ vanj, samo da veruješ, pa če si te ali te veroizpovedi. Vse poti vodijo do Boga, vse religije priznavajo Vsemogočnega. Pa si potem še toliko govori in samega sebe prepričuj, da bi bili v takem slučaju katoličani največji norci. Če je protestantska pot do neba ravnotako dobra kakor pot, ki o njej naša vera uči, prismode smo, da si ne izberemo lažjo pot. Ni treba vsakdo nedeljo v cerkev, ni treba zakramentov, ni treba odpovedi in zatajevanj in vseh drugih čednosti. Prepričuj samega sebe, kakor hočeš, da je temu tako, prerad se človek uda skušnjavi, tudi skušnjavi proti veri.

Dvema, ki prihajata jest v naše župnišče, sem zastavil vprašanje: kam gresta k maši? Bila sta katoličana, eden je bil še v nekem samostanu za brata. Dejala sta: greva k maši vsak dan, v kapelo pri Salvation Army. Saj je vse "glih". In tako bo tudi malo bolj izobraženi dejal, če se bo često družil z drugoverci: saj je vse "glih".

Ravno radi te nevarnosti verskega indiferentizma nam je prepovedano udeleževati se drugoverskih vaj, radi te nevarnosti so zelo nespametne matere, ki pošiljajo svojo deco v protestantske otroške vrtce, radi te nevarnosti ne delajo bogve, kako pametno tisti, ki hodijo protestantom v dvorano žogo bit in metat. Tolerantnost napram drugim. Toda svetinja vere čez vse.

POSTAVI SE ZA SVOJO VERO

P. Aleksander

TROCI sveta so večkrat razumnejši od otrok luči. Črno na belem stoji ta stavek zapisan v svetem pismu. Kar je v svetem pismu zapisano, ni tako brez podlage. Ne pravi tega, kakor da bi bili res bolj obdarovani z razumom in pametjo, toda polni so zvižčnosti in vsaka stvar jim pride prav, da jo speljejo na svoj mlin. Ali nisi že tudi sam izkusil tega? Izkusil si ti, izkusil sem jaz: pride tak-le otrok sveta, ki mu vsaka verska stvar smrdi in vero in nauke njene odklanja z gibom modrijana, vrže ti ta ali oni ugovor v obraz in ga z nekaterimi besedami ovije v pajčolan brihtnosti; trenutno in morda dalj časa stojiš prikovan in si iz zadrege pomagati ne moreš. Ko je morda že prepozno in zmagoslavno kima nad teboj, takrat se ti v glavi posveti: to-le bi mu bil lahko povedal in to-le bi mu bil moral povedati. Mnogokdaj itak tvoj odgovor ne bo našel odmeva v srcu brezverca, toda prav je, da mu v brk poveš, kaj misliš o njegovem jalovem govorjenju. Brezverec, ki je oledenel, ne bo šel na tvojo besedo, najbo še tako tehtna, toda ni rečeno s tem, da bi mu ti moral pritrditi, pa ne smeš mu. Toda ali veš, če ni morda še iskra vere v njem. Kjer je milost še kakor iskra majhna v srcu tvojega nasprotnika, se lahko zgodi, da se naenkrat razvname v velik plamen in mu bo tvoja pametna beseda kakor olje, da mu bo vera zopet zagorela.

Frank je ležal na bolniški postelji. Ni bila samo bolniška postelja, tudi smrtna postelja je bila. Vsak, ki ga je videl, je to takoj spoznal. Toda

držal se je kljub strašnim bolečinam. Pravili so, da ga njegova trdovratnost napram verskim rečem in Bogu drži pokonci. Duhovnik sem prišel k njemu. Pozdravil me je prijazno: Duhovnik je kakor muha, kadar ga nočeš, bo gotovo pribrenčal. In potem se je začela stara pesem, ki jo zagodejo vsi ti otroci sveta, ki ne marajo Boga in ga ne morejo, ker ga ne marajo in jim je na poti. Godel je, godel kitico za kitico. Prva, ali vsaj ena med prvimi je bila beseda o veri in zeleni papriki. Kaj mi je dejal? Dejaj je:

"Pustite me na miru. Vera mi je toliko kakor zelena paprika. Tolikokrat jo vidite na ameriški mizi. Pa imam starokrajski želodec; ne morem te ogabne jediti. Ali bote toliko neumni, da me bote še silili z njo, vsaka prisiljena reč je želodcu škodljiva. Tako je z vero pri meni, z religijo. Zelena paprika je, proti mojemu okusu je, ne silite me, da se mi želodec ne obrne."

Daleč je prišel s svojo vero. Sem si mislil. Neokusna jed mu je. Da, po vsaki neokusni jedi se želodec obrača. "Čudno naključje", povedal sem mu: "da, tudi jaz sem imel čudne misli o zeleni papriki, ker že o papriki govoriš. Gabila se mi je, toda veruj mi, da jo danes lahko tako jem kot kranjsko potico ali štajerske gibanjce. Zakaj? Ker sem se rešil teh predsodkov o njej. Rešil sem se jih ob priliki banketa, ko je bilo treba jesti to, kar so mi na krožnik dali. Tako je tudi zelena paprika zašla na krožnik in se znašla v želodcu in mi ga ni obrnila. Tako bi tebi Frank vera ne bila ogabna reč, če bi malo prevdaril: kaj je vera? kaj hoče? katere dobrote ima v sebi? Ali veš, kaj vera hoče, kaj je? Dragi moj, kako moreš potem govoriti o njej tako odklanjajoče. Vera je odnos človeka do Boga. Ali da se bolj jasno izrazim: Vera je kakor knjiga, v kateri so vse resnice in vse dolžnosti zapisane od prve do zadnje.

Dolžnosti ti nalaga vera. Dolžnosti, ki so svete, kakor so svete vse druge naše dolžnosti. Ko si delal v klobučarni, ali nisi tam imel dolžnosti, posebne dolžnosti, ki jih je bilo treba spolniti, če si hotel, da ti bo gospodar ob koncu tedna dal ček in tvoje plačilo? Tako svete so tudi dolžnosti vere. Dolžnosti, ki si jih imel pri blokanju klobukov, slamnikov, ali karkoli si imel že opraviti v tovarni, te dolžnosti so ti bile vse. Bog ne daj, da bi ti bil kdo sodelavec skušal dokazati, da niso dolžnosti. Tako ostanejo trdne in neomajljive tudi verske dolžnosti, četudi se svet na glavo postavlja in pravi, da jih ni. Kako nespametno bi bilo govoriti: te dolžnosti niso po mojem okusu, ne maram jih. Dobro, bi rekel gospodar, če niso po tvojem okusu, ti pa tudi moj ček ne bo po oku-

su, išči si ga drugje. In če bi v vsaki tovarni tako govoril, bi moral vse življenje kruha stradati. Nikar ne misli, če gospodar Bog takoj tako ne dela kakor ti zemski gospodarji, da je potem resnica o dolžnostih laž. Spoznaj, kaj je vera, pa boš zvedel, da ima vera mnogo dobrega v sebi, mnogo svetega v sebi, mnogo ima v sebi, kar veže vse izmed nas, pa ne boš več rekel, da ti je zelena paprika in ni po tvojem okusu. Proč s predsodki, pa več pameti. Kaj ima okus opraviti z vero. Kaj ima okus opraviti z dolžnostmi. Te dolžnosti so tako važne kakor so dolžnosti plačevanja davkov. Samo poskusi reči: Davki niso po mojem okusu. Boben in dražba bi ti dala po grbi. Če Bog takoj vsakega ne zarubi, ali meniš, da zato nisi dolžan plačevati davka Bogu. Bogu, kar je božjega. Božja je naša duša, božje je naše telo. Njemu gre.

Morda vera zato ni po tvojem okusu, ker je tako daleč od nas oni, ki vera o njem govori. Pa bi ti rad z roko zagrabil tega Boga. Ne daj se motiti. Bog ni kakor tiček, ki bi ga lahko ujel in ga imel na vrvi. Neskončen je v svoji popolnosti, ne morem ga obseči z svojim razumom, toda verujem pa lahko v njega in moram verovati. Ta lakota duše torej ni po tvojem okusu, češ, razumeti ga tako ne bom mogel nikdar, čemu bi se ukvarjal z vero, v koš z njo. Češ: Bog je resnica in nam je vse dati ne mara. Ali kakor je rekel eden nemških brezvercev: Če bi mi Bog dal obe roki, v eni bi imel vso resnico, v drugi bi imel pa nagon, da bom na vse večne čase človek, ki samo išče in se večno moti; če bi mi Bog dal obe roki na izbiro, hotel bi drugo roko. Zakaj resnica je nazadnje le samo Bogu prihranjena. Če ti vera zato ni po okusu, potem ti povem, da si še dvakrat bolj nespameten. Lakoto imaš v srcu, pa nočeš koščka kruha, ker celega hleba ne moreš dobiti. Misli si lačnega berača, ki mu gospodinja prinese velik kos dobrega mesa, kaj bi rekel o tem beraču, če bi ne maral mesa in bi klical: o gospodinja, gospodinja, "stejk" je samo tvoj, meni je dosti, da ga voham. Prismoda — bi mu rekel.

Lakoto ti je dal v srce vsemogočni Bog Neumen bi bil, če bi ne iskal kruha, da te lakote utešiš in če bi tudi dobil samo zeleno papriko, ki ni po svojem okusu, vzeti jo moraš, če nočeš umreti od glada. Utešil boš lakoto srca z vero. Tukaj na zemlji z resnicami vere, na onem svetu pa z resničnim gledanjem."

Trdovratni Frank mi ni takoj verjel, je pač težko komandirati okusu, toda otajala ga je milost božja. Proti mojemu pričakovanju se je po 45

minut dolgem prigovarjanju razjokal in se izpovedal.

Dokaz, da bo tudi tvoja beseda zalegla, beseda tvoja za Boga.

SLEPEC KI JE VIDEL

H.

ČUJTE zgodbo o slepcu, ki je videl. Clemens Brentano nam jo je zapisal. Ne trdim, da je v svojih podrobnostih resnična. Tudi on tega ni trdil. A njeno jedro, če že lupina ne, je le preresnično.

Neki starinar z umetninami, je uredil veliko izložbeno okno. V njem je razobesil in razpostavil vse svoje starinsko premoženje. Prav pisan turški bazar je bil vsakovrstnih podob, slik, portretov, bakrorezov in podobnih predmetov. Posebno velika je bila izbira slik, podob, portretov raznih velik mož vseh slojev. Zastopane pa niso bile samo podobe raznih svetnih velikašev ampak tudi svetnikov. Celo eno staro razpelo je viselo v nekem kotu. Vsak predmet je imel nakazano ceno, za katero je na razpolago. Izložbeno okno je bilo oblegano od gledavcev. Zdaj je ta zdaj oni stopil v trgovino, da kupi, kar si je izbral. Vsak dan je bilo izložbeno okno bolj prazno. Končno je ostal le še en predmet — britka martra. Najnižja cena je bila zanjo nastavljena, a nihče ni vprašal po njej.

Ko je tako samevala, pride mimo slepec ob dečkovi roki. Ni bilo prvič, ko ga je deček pripeljal mimo tega izložbenega okna. Vsakokrat je malo postal, da vidi, koliko je bilo prodanega in kaj je še ostalo. Topot ga pa kar ni bilo naprej spraviti. Slepec ga vpraša, v kaj se je tako zave-roval. Deček mu žalosten pravi: "Glejte, vse drugo so ljudje pokupili, le britka martra še tu visi, čeravno je bila najnižje cenjena." Slepec dvigne svoje ugasle oči, kot bi jo hotel pogledati in de: "Če je vsak svojega malika kupil, hočem jaz kupiti svojega križanega Gospoda." Ko mu deček pove, za koliko ga lahko dobi, prešteje nabrano miloščino, ki se je kot nalašč vjemala s ceno. Greta v trgovino. Slepec strese vse svoje drobno premoženje pred trgovca za razpelo. "Čemu ti bo," pravi trgovec, "ko ga ne vidiš?" Slepec pa mu odvrne: "Res, da ga ne vidim. A ker so ga tisti, ki so ga videli prezrli, ga hočem jaz imeti. Če ga ne vidijo moje telesne oči, ga z duhovnimi očmi vidim visečega na križu in zame umirajočega."

Kaj pravite, kateri slepci so večjega milovanja vredni, ali telesni ali duhovni?

DVE GOSTILNI

(Slika s ceste. — Spisal Marin Miha.)

VRAČAL sem se z daljšega obiska domov. Truden sem meril dolgočasno cesto med gorami meseca julija, v najhujši vročini. Solnce je pripekalo z jasnega neba. Kakor daleč je seglo oko — povsod sama široka prašna cesta, obrobljena z nekaj kostanji ali jagnjedi. Le mimogrede sem zagažil v senco, a bil takoj zopet v solnčni sopari. Niti sapica ni pihljala; zrak nad zemljo je trepetal, ob cesti so cvrčali murni.

Že dve uri sem hodil, ko se iz daljave zarine v pogled nekaj rdečih streh; znamenje, da bom vendarle prišel do vasi. Bilo je kakih šestero kmečkih hiš z gospodarskimi poslopji in skednji in šupami, vse belo od prahu. Prav na koncu vasi sta stali dve lepši hiši, vsaka na eni strani ceste; bili sta gostilni.

Ko sem prišel bližje, sem videl, da je le ena teh hiš skrbno in nanovo izdelana; drugi se je poznalo, da je nekoč pač bila lepa, a zdaj je bila nekam zanemarjena. In res! V novi hiši, kakšno živahno vrvenje in govorjenje! Glavna vrata so zila odprta, pred njimi je stal poštni voz, ki so mu bili konje ravnokar prepregli. Potniki so bili med tem izstopili in si tolažili žejo stoje, naslanjajoč se ob debla kostanjev, ki so delali hladno senco. Na dvorišču je bilo polno vozov, ki so jim bili konji izpreženi in so zobali kar iz voznih pričenj; vozniki pa so sedeli ob smrekovih mizah in pili ali kartali. Iz gostilniških prostorov se je slišalo rožljanje krožnikov, žvenket kozarcev in vmes kaka trda kletvica gospodarja, ki je prigajal služinčad. Ves vrišč pa je preglasila močno doneča pesem, ki se je čula ne le na dvorišče, ampak še daleč tja na cesto:

Terezinka zgodaj vstala,
Terezinka zgodaj vstala

— — — — —
Še poprej ko solnčece.

Gostilna nasproti pa je bila tiha in zapuščenana. Po stopnicah je poganjala trava, polknice na oknih so bile pozabljene, omet je odpadal. Iznad vežnih vrat pa je visela veja iz oblanja, ki je bilo vse razcefrano od vetra in je govorilo: "Gostilna je sicer, a ne hodi noter." Vse je bilo tako revno in zapuščeno, da je moral popotnik, ki je vstopil, imeti vtis, da dela delo usmiljenja s tem da vstopa . . .

Vstopil sem. Pri vhodu na levo so bila vrata le priprta in so zaškripala v oseh, ko sem jih

odmaknil. Gostilniška soba je bila velika in prostorna, a neizrečeno prazna in gola. Skozi okna je sijalo solnce naravnost na sredo sobe, ker zastorov na oknih ni bilo; zato je gola zapuščenost še bolj bila v oči. Za vrati je stala vegasta omara z ubitim steklom. Za steklom je bilo narobe postavljenih nekaj kozarcev, ki so jim večinoma manjkali robovi. Ob oknih in v kotu je bilo še nekaj miz, nepokritih in neomitih. In muhe! Muhe! Toliko jih še nisem videl skupaj. Po stropu, po šipah na oknih, po mizah so se pasle v gostih črnih gručah. Ko sem bil odprl vrata, je zašumelo ko da sem se zadel ob čebelni panj.

Tam pri zadnjem oknu nekje je stala gospodinja, naslonjena s čelom na oknov okvir, in gledala nepremično preko ceste tja na drugo stran. Tako je bila zamišljena, da je niti škripajoča vrata niso bila vzdramila.

"Gospodinja! Slišite!"

Počasi se je obrnila in sem videl obraz kmetice, poln gub in žalostnih potez, na obeh pa se je poznalo, da ji je jok nekaj vsakdanjega. Vendar žena ni bila stara; le žalost jo je bila postarala.

"Kaj želite?" me je vprašala in si s predpasnikom otrla oči.

"Rad bi se nekoliko odpočil in se odžejal."

Gledala me je začudeno in kar premaknila se ni z mesta, kakor da me ni razumela.

"Ali ni to gostilna?" sem prašal.

Žena je vzdihnila in rekla: "O pač. Je gostilna, ako tako hočete. . . Vendar, zakaj ne greste v ono gostilno onstran ceste? Tam je mnogo kratkočasnejše."

"Zame je to preveč kratkočasno, zato bi rajši tu ostal."

Ne da bi pričakoval odgovora, sem sedel za bližno mizo.

Ko se je žena prepričala, da mi je resno, je začela marno tekati sem in tja, odpirala predale in miznice, brisala kozarce in podila muhe . . . Videti je bilo, da sem jaz kot edini potnik, ki se je zglašil, povzročil za hišo naravnost nenavaden dogodek. Za hip je reva obstala in se zgrabila za čelo, ko da zbira misli, in potem zopet hlastala po opravkih.

Potem je šla v stransko sobo in sem slišal, kako je ropotala s ključi, preizkušala ključavnice, brskala po predalih, razpihavalah prah, brisala krožnike . . .

Ko je minulo najmanj deset minut, je prišla s pladnjem in prinesla na njem kos trdega kruha in steklenico z vinom.

"Dober tek voščim," je rekla in postavila pred me. Sama je pa šla zopet k oknu in se zagledala preko ceste . . .

Medtem ko sem pil, sem jo hotel zaplesti v pogovor. Prašal sem jo, če pogosto pridejo gosti v gostilno.

“O ne, nikdar,” je rekla. “Tedaj, ko je bila pri nas še edina gostilna, je bilo pač drugače. Pri nas je ostajala pošta; pri nas so prenočevali lovci, ko so hodili nad petelina in nad srnjake; vsak voznik je obstal s konji in se okrepčal. Toda, odkar je naš sosed kupil hišo onstran ceste in otvoril gostilno, smo izgubili vse. Vse ostaja onkraj. Seveda: pri nas je tako žalostno. Jaz nisem več mlada, in mrzlica me muči. Dve ljubki hčerki sta mi umrli, drugih ljudi nimam. Tam nasproti je vse drugače. Tam je samo petje in sam smeh. Gospodinjstvo vodi vdova Dolenjka, ki ima gladek in prijazen jezik; pomagajo ji točajke in postrežnice, ki so sama mlada dekleta. To privlači goste. Ob nedeljah se zbira mladina iz vse okolice, godejo, plešejo in pojo pozno v noč. Vozniki napravijo rajši dolg ovinek, ko da bi se izognili hiši . . . Jaz pa sem tu po vse dni sama in nihče se ne zmenja za mojo gostilno.”

Vse to je pripovedovala mrtvo in kakor brez ognja. Pri tem venomer gledala na drugo stran ceste. Proti koncu se ji je izraz na obrazu oživel; vsekako se je moralo onstran ceste zgoditi kaj posebnega. Res. Pošta je odhajala. Poštni rog je klical potnike na voz, voznik je pokal z bičem, konji so rezgetali. Ljudje so se vsuli na cesto, strežajke so stale na pragu in mahale z robei v slovo. Iz notranjosti se je prizibal pijan mož in krulil:

Tjakaj k oknu je stopila
Bridke solze je točila
Terezinka. . . Terezinka. . .

Ob teh glasovih se je gostilničarka stresla in se obrnila do mene:

“Ali slišite? To je moj mož. Pijan je in prepeva gostom v zabavo.”

Onemel sem jo pogledal.

Na to je odgovorila z žalostnim, a silno pohlevnim glasom:

“Kaj hočete? Moški so že taki, da ne vidijo radi človeka, ki se vedno joka. Jaz pa vedno jokam. . . In potem: tako dolgčas je v tej naši baraki, kjer ni žive duše, da bi se kdo kaj pogovoril. . . Zato gre kačar mu je dolgčas, tja na ono stran, da gostom poje. . . In ker ima lep in močan glas, ga gostje radi poslušajo in ga gostilničarka ne preganja. . . Čujte, zopet poje.

Sklenila je roke na prsi in se naslonila na oknov okvir, da bi razločneje čula:

Terezinka zgodaj vstala,
Še poprej ko solnčece
Terezinka. . . Terezinka. . .

Neizmerno sem bil žalosten. In ker nisem mogel najti primerne besede za tolažbo, sem plačal in šel.

“Z Bogom.”

“Z Bogom, gospod. Ampak da se je vsaj en človek oglasil pri nas, mi je v tolažbo . . . Ne zamerite. Z Bogom.”

MODRE BESEDE MODRIH MOŽ

Če se hočeš izogniti slabi družbi, ni treba zapirati vrat. Le dobro se obnašaj in koj bodo bežali tvoji “bratje iz hleva” kakor pred kugo. — *Strindberg.*

*

Ako je komu malo mar za domovino, ako se ne zmeni za kraj, kjer je preživel otroška in mladeniška leta, ima podlo dušo. . . Kar ogroža v današnjih časih ljubezen do domovine, ogroža tudi ljubezen do družine; kjer ni domovinskega čuta, tudi ni družinskega čuta in nasprotno. Mlad človek, ki se mu ne priljubi družinsko življenje, ki se prav ne vede kot družinski član, ne bo nikoli ali redko poštenjak. — *Raphael.*

*

Prim. Sir 7, 6: “Ne prizadevaj si, biti sodnik, ako nimaš moči, zatreti krivice; da se morda ne zbojiš mogočnikovega obraza, in svoje pravičnosti v nevarnost ne postaviš.”

*

Če tudi moramo vedno misliti, da nimamo tu stalnega mesta, ampak da prihodnjega iščemo (Hebr 13, 14), zasluži vendar zemeljsko bivališče prav posebno pažnjo, ker je največjega pomena za pravost in s tem tudi za pravo večno domovino. Blagor mu, kdor more reči: “My house is my castle!” Moja hiša je moja trdnjava.

*

“Ako bi ljudje živeli človeka vredno življenje, bi bile njih hiše templji, hiše božje, ki bi se jih komaj upali oskruniti. In ako smemo v njih bivati, bi nas moralo to posvetiti.” (*J. Ruskin, angl. pisatelj 1819—1910.*)

*

Ko se je l. 1898 “Bourgogne” potapljala in z njo krog 600 ljudi, so trije katoliški duhovniki, ne zmeneč se za lastno rešitev, delili ponesrečencem absolucijo ali odvezo. Bili so trije očetje dominikani, potujoč k prov. kapitlju (zboru), namreč predstojnik samostana v Rosary-Hill pri New Yorku s spremljevalcem, P. Merlin in S. Th. Bacter P. Baumann. — “*Vaterland*”, 1898, št. 203.

SLOVENSKI LURD

J. Lavtižar

SLOVENCI imamo cerkev, ki je izmed najlepših ne samo v Sloveniji, temveč v vsej Jugoslaviji. Ta cerkev, posvečena Lurški Mariji, je v Rajhenburgu. Pravijo jej kar naravnost Slovenski Lurd. Sveti oče Pij XI. jo je leta 1929. odlikoval s častnim naslovom "bazilika" ter jo pridružil baziliki Marije Snežne v Rimu. V Rimu, središču krščanstva, je več cerkva s tem naslovom, v drugih krajih jih pa ni veliko. Vse bazilike imajo to prednost, da se dobijo v njih mnogi odpustki. Hočemo si ogledati Marijin Rajhenburški dom samo v mislih. Kadar bo vam pa nanesa prilika, obiščite ga tudi v resnici. Čudili se boste, koliko je zmožna storiti vnema za Marijino slavo. Ko je prišla kraljica iz Sabe v Jeruzalem in videla Salomonov tempelj, je vzdiknila: "Veliko lepega sem slišala o templju, toda nisem pričakovala take krasote." Tako porečete tudi vi, kadar boste videli to veličastno svetišče Matere božje.

Ob svojem prvem obisku Marijinega doma v Rajhenburgu je obstal pokojni knezoškof dr. Andrej Karlin sredi cerkve. Vidno ginjen je spregovoril ob navzočnosti mnogih duhovnikov: "Gospodje! Tukaj bi se lahko razjokal. Toda ne od žalosti temveč od veselja. Res lepa je Marijina bazilika zunaj in znotraj. Kdor jo obišče, jo občuduje."

Ne sluteč, da ga kdo opazuje, je prišel nekoč visok odličnjak, ki mu vera ni bila najvažnejša reč v življenju, pred baziliko v Rajhenburgu. Stal je na zadnji stopnici in občudoval krasno stavbo. Naenkrat se je odkril, nizko priklonil in vzdihnil: "Hvaljen Jezus!" Ko je stopil sedanjí župnik k njemu in ga vprašal, kaj mu je vzbudilo ta pođožen vzdih, mu je odgovoril: "Gospod, naj je človek veren ali neveren, pred krasoto tega svetišča mu ukazujeta um in srce, da se spomni Boga in ga hvali."

Rajhenburški župnik Jožef Cerjak je ustanovil družbo za zgraditev nove župne cerkve, ker je bila stara mnogo premajhna. Darovi so dohajali iz domačih krajev in iz tujine. Blaga dobrotnica Ana Korban, posestnica v Rajhenburgu, je darovala lepo zemljišče na vzvišenem svetu ter vrh tega še precejšno podporo v denarju. Njen požrtvovalni zgled je vzbudil veliko dobrotnikov. Temelj za novo svetišče so začeli kopati 10. junija 1908. Prostor je bil zelo ugoden, ker so prišli

povsod do kamenite podlage. Načrt za novo stavbo je napravil arhitekt Janez Pascher iz Ljubljane. Že 16. julija 1908 je blagoslovil temeljni kamen lavatinski knezoškof dr. Mihael Napotnik. Po preteku šestih let pa jo je 2. julija 1914 posvetil vpricho 62 duhovnov in v navzočnosti mnogoštevilnega ljudstva. Dan posvečenja je bil za cerkev najveselejši in najslavesnejši dan. V spomin so bile kovane tudi svetinje s podobo Lurške Matere božje. Glavni praznik, ki naj se obhaja slovesno vsako leto, so določili za dan 11. februarja, v spomin Prikazovanja brezmadežne Device. Če pride 11. februar na nedeljo, naj se vrši slovesnost tisti dan, če pa je 11. februar med tednom, naj se opravi slovesnost sledečo nedeljo.

Glavni romarski shod pa je na praznik Marijinega obiskovanja dne 2. julija, ko ste bili posvečeni bazilika v Rajhenburgu takor tudi bazilika v Lurdu na Francoskem. Vsako leto se vrši od 30. junija do vključno 2. julija tridnevna pobožnost ob veliki udeležbi božjepotnikov od blizu in od daleč.

Takoj po posvečenju so začeli prihajati romarji v Rajhenburg. Ob času svetovne vojne je prišlo posebno mnogo vojakov, da so se izročili v Marijino varstvo. Prav tako je klečala tudi po končani vojni množica mož in mladeničev pred ondotnim altarjem v zahvalo za srečno vrnitev.

Oglejmo si cerkev!

Po zložnih stopnicah pridemo na vrh, ki je gladko poravnan, lično zagrajen in kakor ustvarjen za božjepotno svetišče z romarskimi množicami in s slovesnimi procesijami. Na bližnjem griču vidimo samostan častitih očetov trapistov, ki so zamenjali vse posvetno z delom in molitvijo. Okrog in okrog je rodovitna planjava, nad njo gozdi in gore, pri cerkvi pa smo v varnem zavetju pod okriljem Matere božje.

Cerkev je romanska bazilika z dvema zvonikoma, ki se vzdigujeta 56 metrov visoko. Pri vstopu v notranjščino, se nam odprejo vse tri ladje. Pogled hiti do živo žarečih visokih oken okrog velikega altarja. Cerkev je 50 metrov dolga in 22 metrov široka, okrašena s slikami iz Marijinega življenja. Slike predstavljajo petnajst skrivnosti rožnega venca. Nad kamenitim tabernakljem stoji v velikem altarju dva metra visoki kip Lurške Matere božje, umetniško narejen iz belega kararskega marmorja v Parizu. Marija ima k molitvi sklenjene roke. Višnjev pas ji sega okoli ledij, ob desni roki pa ima ovit rožni venec. Z nežnega obraza ji sije mila prijaznost. Iz Pariza so prepeljali kip v Lurd, kjer ga je v votlini Marijinega prikazovanja ob reki Gave blagoslovil

že štiri leta pred posvečenjem cerkve lavatinski knezoškof dr. Mihael Napotnik. Tukaj sta bila navzoča tudi rajhenburški župnik Jožef Cerjak in trapistovski pater Bernard iz Rajhenburga. Pri blagoslovitvi je spregovoril knezoškof vpričo večjega števila romarjev v latinskem in slovenskem jeziku sledeče besede: "Zdrava Marija, milosti polna. Sprosi, da bo rajhenburška cerkev, tebi posvečena in okrašena s tvojo, danes 26. septembra 1910 od mene v lurški votlini blagoslovljeno podobo, neusahljiv vir milosti za vse duhovnike in vernike lavantinske škofije, kakor tudi za vse, ki bodo iskali pri tebi pomoči."

Ob tej priliki je blagoslovil knezoškof tudi kip svetega Jožefa, ki je bil z Marijinim kipom vred izklesan v Parizu in prepeljan v Lurd. Pozdravil je patrona katoliške Cerkve z nagovorom: "Pozdravljen sv. Jožer, prečisti ženin Marijin in Jezusov krušni oče! Sprosi meni, ki se danes 10. septembra 1910. blagoslovil tvojo podobo v lurški votlini ter mojim dragim škofljanom, kakor tudi vsem tvojim častilcem, da pridemo vsi po Mariji k Jezusu."

Po opravljeni slovesnosti so potovali naši romarji s knezoškofom Napotnikom čez mesto Clermont v Paray-le-Monial. Tukaj je čakal prav pred tistim altarjem, kjer se je prikazal Zveličar z gorečim Srcem sveti Margareti Alacoque, marmornat kip Srca Jezusovega, poslan iz Pariza za novo Marijino cerkev v Rajhenburgu. Ob tej priliki je prišel v Paray-le-Monial tudi rajhenburški trapistovski opat Janez Epalle. Knezoškof je blagoslovil kip in po blagoslovu govoril takole: "O presveto Srce Jezusa Kristusa, čigar podobo sem jaz, nevredni nadpastir lavantinske škofije, blagoslovil v znameniti cerkvi — čudovitih razodenj na praznik svetega nadangela Mihaela dne 29. septembra 1910., bodi v novi cerkvi rajhenburški vedno zavetišče, kjer bodo dobivali pravični kristjani mir, grešniki odpuščenje, žalostni tolažbo, omahujoči oporo. Tako bodi!"

Vse tri kipe so potem odpeljali na določeno mesto v Rajhenburg, kjer so jih slovesno sprejeli. Marijo so postavili nad tabernakelj velikega altara, Jezusovo Srce na altar evangeljske strani, svetega Jožefa pa na altar listne strani. V cerkvi ste še dve kapelici takoj pri glavnem vhodu ob desni in levi strani. Lepo izdelane spovednice so ob stenah ladij na obče vidnem prostoru. V kras cerkvi je tudi kamenita prižnica, mojstrovina tvrde Toman v Ljubljani. Na prostornem koru pa se glasijo veličastne orgle s štiridesetimi spremeni.

Tako je torej ta cerkev vsa lepa, najbrž še lepša kakor so si jo je predstavljal njen navdušeni in bogoljubni stavitelj Jožef Cerjak. Pomagal mu je ves slovenski narod, pri delu pa ga je najbolj podpiral njegov dolgoletni kaplan Jožef Trafnik, ki je postal po Cerjakovem odhodu iz Rajhenburga njegov naslednik. Cerjak je umrl kot častni kanonik v Slovenski Bistrici dne 19. decembra 1933. Obilno plačilo naj mu podeli dobrotni Bog na priprošnjo blažene Device, ki jo je proslavil s tako veličastno cerkvijo.

Bebec

Viktor Hugo (1802—1885) je bil eden največjih francoskih romanopiscev in pesnikov, voditelj francoskega romantizma, celo Nemci ga štejejo med največje pesnike preteklega stoletja. Pokopali so ga z izrednim sijajem v pariškem Pantheonu, kjer pokopujejo najbolj zaslužne Francoze.

Nekoč je povabil ugleden pariški poslanec več tovarišev na večerjo, med njimi tudi Hugoja. Ta je bil namreč tudi politik, velik nasprotnik Napoleona III., ki ga je imenoval v zasmehovalnem primerjanju z velikim stricem "Napoleona Malega".

Že davno je bila prešla ura, ko bi se bili imeli usesti k večerji, a sluga se še kar nič ni hotel prikazati in jih povabiti k pogrjnjeni mrzi. Neki domač hišni prijatelj, predsednik v parlamentu, je stopil k precej nervozni gospodinjini in ji šaljivo rekel: "Ali sem se zmotil? Mislil sem, da smo povabljeni na večerjo!"

Gospa mu je pošepetala: "Nesreča se je zgodila. Za štirinajst smo imeli pripravljeno, pa je v zadnjem trenutku moj svak sporočil, da ga ne bo. Hitro sem poslala po drugega štirinajstega; kajti med povabljenimi je eden, ki nikdar ne bi sedel pri mizi, kjer jih je trinajst."

Par minut potem se pogovarja predsednik s Hugojem, s katerim sta bila dobra prijatelja. "Ali veste," mu reče, "zakaj ne usedemo k mizi?"

"Zakaj?"

"Ker je med nami bebec, ki se boji usesti se k mizi, kjer bi jih bilo trinajst."

Viktor Hugo se zravna, ga strogo pogleda in mu reče s svečanim glasom: "Ta bebec sem jaz."

Znano je, da so ravno najbolj brihtni ljudje pogosto najbolj praznoverni.

SV. PAVEL -- APOSTOL NARODOV

Jože Jagodic

(Dalje.)

PAVEL — UČENEC KRISTUSOV

ŠE razmeroma mlado, toda — kakor se zdi — precej sprejemljivo je ono naziranje o zgodovini, ki pravi: Ne delajo zgodovine velike mase s svojimi goni in interesi. Zgodovina ni nekak skupek, izsledek instinktov, ki vro in se gnetejo in kipe v ljudstvih. Ljudske mase premikajo in vodijo vse bolj njih nadkriljujoči heroji kakor pa njih dejanski gospodovalci in vodniki. Ti heroji nosijo v svojih dušah velike ideje in ideale ter znajo in razumejo zbirati mase okrog zastave svojih idealov in vžigati v njih iskre svojega genija. Svetovna zgodovina — pravijo — je v bistvu zgodovina izrednih osebnosti, zgodovina junakov?

Nekateri moderni zgodovinarji so si to naziranje osvojili in nam napisali zgodovinska dela, v katerih se junaki človeštva z žarko lučjo odločajo od svojih sodobnikov in jim vtiskavajo sledove svojih velikih zmožnosti. Zgodovina sveta je zgodovina junakov.

Če je to res, potem pripada možu, ki so mu posvečene naše vrstice, velikemu apostolu Pavlu, posebno častno odlično mesto v zgodovini. Kajti on je — o tem smo se zadnjič prepričali — junak v vsem obsegu besede: junak duha, junak volje, junak značaja, junak dejanja, junak uspeha.

Toda ni junak iz lastne sile in moči. Ni solnce z lastno svetlobo, ne zvezda z lastnim svitom. Zvezda premičnica je z izposojeno lučjo, izposojeno od solnca duhov, Kristusa.

Pavel in Jezus, Jezus in Pavel — dve veličini, ki se med seboj privlačujeta, kakor solnce in planet.

1. Biti človek se pravi biti popotnik. In biti popotnik se pravi biti odvisen od sto iznenadenj in nenadnosti. Človeško življenje ni nikaka gladka, lepa poštevanka, nikako logično sklepanje, pri katerem nujno sledi eno iz drugega. Tu in tam moremo naleteti na nesluteno razrahljana mesta, ki vlak našega življenja z enim sunkom vržejo v čisto nov tir.

Toda redko je bilo kdaj kako življenje tako nenadno iztrgano iz dotedanjega tira, redko je kak življenjski tek naredil tako presenetljivo kri-

vuljo, kakor se je to zgodilo l. 34 ali 35 po Kristusu v življenju Savla iz Tarza pred vratmi v Damasku.

Vnet gorečnik za vero svojih judovskih pradedov, fanatičen sovražnik nove religije Križanega, je Savel, oborožen s pooblastili sinagoge, na tem, da z nekaterimi tovariši zada smrtni udarec mlademu krščanstvu v diaspori. Tu se zgodi ono veliko, ono edinstveno v zgodovini duš: vid slepeča luč nad Pavlom in tovariši, svetlejša ko vzhodno solnce v zenitu. In iz višave glas, ki ga sliši sicer tudi spremstvo, a razume samo Pavel: "Savel, zakaj me preganjaš?" On nato: "Kdo si, Gospod?" In odgovor: "Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš." — "Kaj naj storim, Gospod?" — "Vstani in pojdi v Damask in tam se ti bo vse povedalo —" (Apd 1, 1. . ., 22, 6. . .).

Kaj se je takrat pred Damaskom zgodilo? Racionalizem pravi, da je Pavlovo doživetje pred Damaskom čisto notranji subjektivni privid. Toda temu danes pač nihče več ne verjame. Pavlu se je pred Damaskom v resnici prikazal Kristus.

Z vso silo svoje avtoritete izpričuje Pavel sam: "Nisem li videl Jezusa, našega Gospoda? (1 Kor 9, 1). Smešno to vprašanje, nerazumljiv ta kričeč akcent, ki leži na besedi, če bi šlo le za notranje gledano, medlo miselno sliko Jezusa.

Toda Pavel postane še razumljivejši, ko vzporeja svoje doživetje pred Damaskom kot popolnoma enakovrstno telesnemu prikazovanju Vstalega drugim apostolom: "(Gospod) se je prikazal Kefu in potem dvanajsterim; potem se je prikazal več ko petsto bratom naenkrat — — — Potem se je prikazal Jakobu, nato vsem apostolom. Nazadnje za vsemi pa se je . . . prikazal tudi meni" (1 Kor 15, 5. . .). "Nazadnje tudi meni" — torej ravno tako realno in telesno kakor vsem drugim.

Toda čemu to tako poudarjati? Zato pač, da uvidimo, da je moglo le realno prikazanje Kristusa Pavla radikalno spremeniti, ga vreči v diametralno nasprotje, in mu razdeliti življenje v dve neenaki polovici. Od takrat, od doživetja pred Damaskom, je Pavel nova kreatura, nova stvar (2 Kor 5, 17), kakor da bi bil prejel takrat nov jaz, novo, drugo dušo.

Pred Damaskom volk. Po Damasku jagnje. Pred Damaskom nikogar prijatelj. Po Damasku vsakogar brat. Pred Damaskom hlepeč po krvi. Po Damasku žejen duš. Pred Damaskom na bojnem pohodu. Po Damasku na mirovnih potih. Pred Damaskom zaklet sovražnik Nazarenca. Po Damasku najbolj otroški, najbolj goreč služabnik, hlapec, pobornik in zaveznik Kristusov.

2. Od Damaska, kjer je videl Gospoda, je vsa njegova misel obrnjena h Kristusu. Kakor

obrača solnčna roža svoje velike, težke cvetove za solncem, tako obrača Pavel svojega duha za Jezusom. Po Damasku se glasi geslo njegovega življenja: "Nočem nič drugega vedeti ko Jezusa Kristusa" (1 Kor 2, 2). "Vse imam za izgubo zaradi vzvišenosti spoznanja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda" (Fil 3, 8). Odslej mu je Kristus središče vse njegove miselnosti, Kristus predmet vseh predmetov, naslov vseh naslovov v pridigi in pismu.

V razvijanju misli o Kristusu, v razvijanju podobe Kristusove je neutrudljiv in neizčrpljiv. Kakor umetnik, izkušen v svoji stroki, se vrača zopet in zopet k podobi Kristusovi in odkriva pri vsakem novem opazovanju, pri vsakem novem gledanju nove poteze, nove plati.

In to so temeljne barve Pavlove podobe Kristusove: Kristus mu je Gospod skozi in skozi. Menda osemdesetkrat se nahaja ta naslov v njegovih spisih. Naslov, ki ga Pismo dosledno rabi le za enega pravega Boga Jehova.

Po Pavlu je Jezus dvignjen nad vse stvari kot stvariteljni pratemelj in končni cilj vseh reči (1 Kor 8, 6; Kol 1, 16. . ., Hebr 1, 2). Zato mu tudi pripada največje čiščenje, čiščenje in molitev vseh stvari: "V imenu Jezusovem se pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo" (Fil 2, 9).

Za Pavla je Jezus odrešenik sveta, veliki srednik med Bogom in ljudmi, ki se je sam ponudil v spravni dar za vse; ki je vzpostavil mir med nebom in zemljo s svojo krvjo (1 Tim 2, 2. 5; Kol 1. 20; Rim 3, 24, . .).

Toda Pavel je tudi zadnje in največje jasno in razločno, brez bojzani in brez strahu izpovedal o Kristusu: pridevek "Bog". On je "odsvit veličastva in podoba božjega bitja" (Hebr 1, 3). "V njem prebiva vsa polnost božanstva telesno" (Kol 2, 9). "Nad vsem je, Bog, blagoslovljen na veke" (Rim 9, 5).

To je ob kratkem Pavlova podoba Kristusa, Pavlova Kristologija, kakor pravimo.

Pavel, ki po Damasku noče nič drugega vedeti ko Jezusa, je v svojih sodobnikih v resnici največji in najgloblji poznavalec Kristusa. Nočemo s tem reči, da je Pavel "ustvaritelj" Kristologije. Ne! Ustvaril, iznašel je on ni! Je ni mogel. Je ni hotel. Našel jo je v zrnu in jo prevzel, kakor sam pravi pri priliki.

Toda Pavel je kot prvi obstoječo snov o Kristusu ulil v trdne forme, raztresene bisere misli o Kristusu zbral in izbrusil. Zlata zrna resnice o Kristusu izkoval in izobličil. Pavel je kot prvi

misli o Kristusu smiselno obdelal in sistematično razvil.

To je njegova nesmrtna zasluga. Zato mu moramo pokladati k nogam neminljive vence svoje velike hvaležnosti. Mi smo srečni dediči njegove bogate zapuščine. Mi smo duševni liliputanci, ki na ramah tega velikana stojimo. Vsa naša teologija, naši katekizmi, naši molitveniki, vse to je izposojeno pri Pavlu. On je postal za vse čase najboljši vodnik k Jezusu, najgenialnejši poznavalec in učenik Kristusov.

3. Toda on je več. Kristus mu ni le predmet študija in razglabljanja. Ne le duhovna, historična veličina, ampak življenjska veličina. Kristus je za Pavla ne le miselna vsebina, ampak življenjska vsebina. Pavel ni samo Kristolog, ampak tudi Kristofor. Ne samo učitelj Kristusa, ampak tudi nosilec Kristusa brez primere. Kristus mu ni samo duhovno imetje, marveč življenjski kruh, življenjski zmisel, življenjska moč. Vse njegovo življenje je "jezucentrično".

Zato je le on mogel izraziti ono čudovito besedo: "Živim, pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus" (Gal 2, 20).

"Ne živim jaz" — jaz prav za prav nisem več jaz. Neki Višji je prišel nadme, stopil na moje mesto. Odrinil moj jaz. Me je v se, v svoje bistvo prevzel in pretopil. "Ne živim jaz".

"V meni živi Kristus." "Živi." Ne prebiva v meni le, kakor v svetiščih. Ne govori iz mene in v meni le, kakor je govoril iz modrih prerokov. Ne dela po meni le, kakor po poslušnem, ubogljivem orodju. Ampak živi v meni kot notranja gonilna sila mojega bilstva, kot gibajoče, goneče, rodeče življenje. Tako kakor rdeči življenjski sok, ki vse moje žilje preveva in pretaka. "Kristus živi v meni."

"V meni!" Ne nad menoj kakor strog zapovedovalec, ki moji svobodi nadležne meje postavlja. Ne ob meni kakor drag prijatelj, ki grem z njim roko v roki skozi življenje. Ne pred menoj kakor vodnik, ki grem slepo za njegovimi stopinjami. V meni — v najtesnejšem življenjskem občestvu in življenjskem edinstvu z menoj. Tako kakor moja duša vse moje bitje napolnjuje in preveva. "Ne živim jaz, marveč v meni živi Kristus." Kristus je meni življenje (Fil 1, 21).

S Kristusom je Pavel ene misli, enega duha. S Kristusom trpi. Njegovo trpljenje je Kristusovo trpljenje, soudeleženo na trpljenju Kristusovem (na več mestih). S Kristusom je umrl (Rim 6, 8). S Kristusom je križan (Gal 2, 19). S Kristusom pokopan (Rim 6, 4). S Kristusom dedič slave Očetove (Rim 8, 17). Vse s Kristusom.

S Kristusom je združen po najbolj goreči ljubezni, ki jo v pismu do Rimljanov izpove v pretresljivih besedah: "Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Nadloga ali stiska ali preganjanje ali lakota ali nagota ali nevarnost ali meč? . . . Zakaj prepričan sem, da nas ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanost ne prihodnost, ne moči ne visokost ne globokost ne kaka druga stvar ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem?" (Rim 8, 35 . . .)

Pavel v Kristusu, Kristus v Pavlu — to je življenjska vsebina sv. Pavla. Skoro ni mogoče boljše in točneje povzeti vse to, kakor je to izrazil krščanski učenjak: "Pavel je požar, ki gori iz Kristusa, vihar, v katerem Kristus izraža svojo moč", knjiga zunaj in znotraj popisana s Kristusom, srce, ki bije samo za Kristusa."

Kakor je Pavel velik v poznavanju in razlaganju Kristusa, tako je velik in še večji kot njegov nosilec in mistik. In če moremo o kom reči s polnim pomenom besede, da je Kristusa doživel, moremo to reči o njem, ki je rekel: "Ne živim jaz, ampak v meni živi Kristus."

4. Doživljanje Kristusa! Na to položimo roko! Nam li ne more biti Pavel v tem zgled in vodnik? Ali se Pavlovo doživljanje Kristusa ne da prenesti tudi na naše življenje? Že nekaj časa sem je v modernem svetu mnogo govorjenja in pisanja o religioznem doživljanju. Vemo, da ima beseda v ustih mnogih naših sodobnikov svoj ozek, poseben pomen. Po njihovem pojmovanju se smatra za svobodno, neodvisno-mišljeno notranjost, kot čisto individualno, čustveno združenje Boga z božjim človekom, ločeno od vseh zunanjih dejstev razodetja, od vse zgodovinske resničnosti in vsake religiozne avtoritete.

Tega "doživljanja" po načelih naše religije nikakor ne moremo akceptirati, sprejeti. To doživljanje se ne more kriti tudi ne z doživljanjem Pavlovim, ki je svojega Gospoda zajel in doživel na temelju razodetja, ki izvaja svojo vero iz božjega razodetja in ki izrecno podčrtava in poudarja: "Vera je iz poslušanja, oznanila, oznanilo pa po besedi Kristusovi" (Rim 10, 17).

Toda ali se mora religiozno doživljanje pojmovati izključno v tem zmislu? Ali ne more imeti še kakega drugega dobrega, sprejemljivega, čisto krščanskega zmisla?

Kaj se pravi doživeti? Dogodek, dejanje, resnico z vso vsebino, polno in celo, na notri učinkovati pustiti, vsa vrata duše na stežaj odprta imeti, da pride in dospe prav do sredine duše. Jo notranje predelati, naličiti in na ta način biti od

nje zajet in zgrabljen, da govorimo s Pavlom. Biti od nje prešinjen, od nje zavojevan, zavzet.

Na samotni gorski višini smo priče solnčnega vzhoda. Z vsemi čuti srkamo naravno krasoto v zadivljeno dušo. Se v duši opajamo s to krasoto. Čutimo, kakor da se solnce in duša srečavata in družita. Iz solca polje v našo dušo in iz duše se pretaka navzven, tja proti solncu. In skozi dušo gre kakor svit in blišč, kakor da bi v njej sami bili sami sredi največje revščine. Nekaj smo "doživeli" . . .

Stopamo navzgor v temne podstrešne sobice, ali navzdol v zatohle kleti človeške revščine. Stopimo revščini nasproti, oko v oko, srce na srce. Se potopimo, pogreznemo v njen položaj, v njeno občutje. Črtamo svoj jaz. Pozabimo sebe popolnoma. Čutimo z njo. Prenašamo z njo. Joka-
mo z njo. In nam postane tako težko, tako bridko pri sreč, kakor bi bili sami sredi največje revščine. Nekaj smo doživeli . . .

"Doživetje" v tem zmislu naj nam bo tudi vera Kristusova. Vera Kristusova ni nekaj, kar se ogrne kakor plašč. Te nekaj, kar se priuč, kakor nerazumljiva kemična ali matematična formula. Vera v Kristusa ni samo mrtvo poznanje Kristusa, ne samo misel in študij, ne samo pojmovanje in spoznavanje Kristusa, njegove osebe, njegovega nauka! Vera Kristusova nas mora zajeti in prevzeti do zadnjih koreninic našega bistva. Mora biti kakor sok, ki polje po trti od spodaj prav do navzgor. Mora naše življenje nositi in določati. Mora biti okušena in preizkušena do one stopnje, ko moremo reči: "Ne več jaz, ampak v meni živi Kristus!"

To je, kar imenuje Kristus sam zmisel svoje religije. "Kraljestvo božje je med vami" (Lk 17, 21). Božje kraljestvo je "kvas" (Mt 13, 33), ki kipi in polje in se gnete in ne počiva, dokler ni zadnji atom, najdrobnejša nitka prekvašena. Nebeško kraljestvo je podobno "ognjeni iskri", ki je padla na zemljo. "Prišel sem, da ogenj vržem na zemljo, in tako želim, da bi se že vnel" (Lk 12, 49). Med elementi ni noben tako nenasiten ko ogenj. "Besede, ki sem vam jih govoril, so duh in življenje" (Jan 6, 64). Življenje, poganjajoče, nikdar počivajoče življenje.

To je, kar nam je apostol narodov v sijajnem zgledu pokazal s svojim življenjem: Spoznati in doživeti, pa vse to v eno združiti.

To je, kar so posneli za njim: Avguštin, Tomaž, Filip, Neri, Katarina Sienska, Elizabeta Turinška, Terezija Velika in tisoči drugih krščanskih junakov, to je, kar so posneli za njim krščanski mistiki, med njimi Tomaž Kempčan.

To je, kar spada k bistvenemu znaku pravega Kristusovega učenca. In to se zgodi z neumnim vživiljanjem v Kristusovo osebo, duha in miselnost, pred vsem z najtesnejšim življenjskim občestvom z njim v kruhu ljubezni, ki ga nam je zapustil v svoj neminljivi spomin.

Kristusa doživljati je neobhodna zahteva pravega krščanstva.

Krasna je beseda, ki jo je zapisal moderni pisatelj: "Kakor je rekel Kristus o sebi: Kdor vidi mene, vidi Očeta, tako naj bi mogel o sebi reči vsak kristjan: Kdor vidi mene, vidi Kristusa." "Ne živim jaz, ampak Kristus živi v meni."

Kristusa doživljati pa se pravi po sv. Pavlu doživljati polnost dobrin in blagoslovov. Doživljati "resnico Kristusovo" (2 Kor 11, 10). Doživljati "moč Kristusovo", ki nikdar ne odpove (2 Kor 12, 9). Doživljati neizčrpljivo "bogastvo Kristusovo", ki nikdar ne poide (Ef 3, 8). Doživljati "polnost Kristusovo" (Ef 4, 13). Doživljati "mir Kristusov", ki ga svet ne more dati (Kol 3, 15). Doživljati Kristusa se pravi doživljati srečo. "In v nikomer drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mogli v njem zveličati, kakor ime Jezus." (Apd 4, 12.)

(Dalje prihodnjič)

V ZARJI NOVIH SV. MAŠ

P. Hugo

BIČAJNA doba novih maš je za letos minila. Z veseljem in hvaležnostjo se oziramo nanjo. Kajti tako bogate trgatve Gospod v svojem ameriško-slovenskem vinogradu še ni imel kot letos. Jo bo li še kedaj imel, si ne upamo izreči sodbe, da se ne prenaglamo. Ko je pred dvema leti osem slovenskih duhovnikov, ki so bili tu posvečeni, obhajalo svoje srebrne maše, smo zapisali: "Nikdar prej in nikdar poslej, pa menda tudi nikoli več ni in ne bo toliko slovenskih duhovnikov v Ameriki dozorelo za Gospodovo službo kot l. 1903." A že po dveh letih se je pokazalo, da je bil tisti "menda tudi nikoli več" preuranjen. Kajti letos jih je devet zapelo glorio. Sicer pa hvala Bogu, da smo se zmotili.

Mimo tega veselega dogodka "Ave Maria" pač ne sme iti brez spomina. Če je svetno časopisje obširno poročalo o slavnostih novih maš, "Ave Maria", ki je kot nabožni časopis v prvi vrsti poklican v to, ne sme molčati. Tem manj,

ker je večina srečnih družin, ki je vzgojila te nagelne iz kroga njenih zvestih naročnikov. Še to lahko trdimo, da je ona delničarka pri teh novih mašah. Staršem je netila ogenj vere in z njo jim je pomagala ohraniti tisto slovensko prepričanje, da je za družino največja čast, če zredi novomašnika. In vsaj za enega letošnjih novomašnikov vemo iz njegovih lastnih ust, da se je tudi iz nje učil maternega jezika, ki ga tako lepo govori in je tako navdušen zanj. Ta je Rev. Danijel Gnidica, O.S.B.

"Ave Maria" tudi ni mislila molčati o naših novih mašah. Če se jih nekoliko pozno spominja, ima svoj vzrok. Nove maše so zgodovinski dogodek, ki spada v njen Koledar. Ta je zgodovinski vir trajne vrednosti za našo izseljensko misijonsko zgodovino. Kot tak je bil vsaj zamišljen. Po njem bo v prvi vrsti segel, kdor se bo bavil s to zgodovino. Ker so se časi vsaj nekoliko zboljšali, smo že letos nameravali Koledar zopet posebej izdati in v njem ovekovečiti ta naš vesel dogodek. Po treznejšem prevdanku smo se pa zaenkrat vendarle premislili in ostali pri koledarski številki. Ker bo pa ta izšla šele za božič, nam ne kaže tako dolgo odlašati, ker bi nam naši bravci, ki jim vzrok našega molka ni znan, morda zamerili. Zato hočemo zdaj podati kratko poročilo, katero bi pa v koledarski številki radi s slikami poživili, za katere se že naprej priporočamo.

Vrsto letošnjih novomašnikov sta otvorila dva člana našega komisarijata, ki točasno študirata v Sloveniji. Po posebnem dovoljenju iz Rima sta bila pol leta prej posvečena kot sta pričakovala. To sta:

Rev. Leonard (Ernest) Bogolin, O.F.M.

Rojen v Chicagi, župnija sv. Štefana, 4. apr. 1910. Osnovno šolo dovršil pri sv. Pavlu v Chicagi, ker sv. Štefan takrat še ni imel svoje župnijske šole. Srednje šole je obiskoval v frančiškanskem kolegiju Teutopolis, Ill. V frančiškanski red je stopil 24. sept. 1929. Modroslovje je dovršil v Lemontu, Ill. Bogoslovje v Mariboru, Jugoslavija. Posvečen je bil 21. okt. 1934. Novo mašo je zapel 28. okt. 1934 v Cerkljah na Dolenjskem, v rojstni župniji staršev. Oba, Anton in Uršula roj. Rudman še živita in sta vneta farana sv. Štefana.

Rev. Marcel (Franc) Marinšek, O.F.M.

Rojen v Clevelandu, Collinwood, O. 15. jan. 1904. Je istotam obiskoval osnovno šolo. Gospod ga je nekoliko pozneje poklical v svojo službo. Že kot uslužbenec je šel v srednje šole, ki jih je deloma dovršil v Atchison, Kans., deloma v Chicagi

v Loyola kolegiju. V frančiškanski red je stopil 23. sept. 1928. Je dovršil modroslovje v Lemontu, Ill. Bil poslan v bogoslovje v Maribor, kjer je bil 21. okt. 1934 posvečen in zapel novo mašo v Dolskem pod Ljubljano, kjer žive njegovi sorodniki. Ima še mater Mrs. Ivana Marinšek, drugič poročeno. Njegova polsestra je redovnica S. Rafaela, kongregacije slovenskih Šolskih sester.

Dne 28. apr. 1935 pa je slovenski Cleveland dosegel svoj rekord, ki ga ne bo zlepa prekoračil. Trije njegovi sinovi so bili 23. apr. v tamkajšnji stolnici posvečeni in omenjeni dan zapeli svoje nove maše. Ti so:

Rev. Maks F. Sodja

Rojen 16. jul. 1908 v župniji sv. Vida. Je ondi obiskoval župnijsko šolo. Srednje šole je dovršil v kolegiju sv. Ignacija in na John Carroll vseučilišču. Modroslovje in bogoslovje pa v tamkajšnjem škofijskem semenišču Our Lady of the Lake. Novo mašo je zapel v cerkvi Marije Vnebovzete v Collinwoodu, kamor njegovi starši zdaj spadajo. Oba, Ivan in Ivana roj. Friedhofer, še živita. On je doma iz Podzemlja pri Metliki, ona iz Begunj pri Cerknici.

Rev. Jožef F. Čelesnik

Rojen 30. okt. 1907 v župniji sv. Vida. Osnovno šolo je obiskoval v rojstni župniji. Srednje šole je dovršil na Longwood High School in stolni latinski šoli. Modroslovje in bogoslovje pa v Our Lady of the Lake Seminary. Oba, oče in mati, sta dočakala nove maše. Oče Frank je doma iz Stare Vrhnike, mati Ivana roj. Gregorčič je iz Valične vasi pri Zagradcu na Dolenjskem. Imata še osem drugih otrok, katerih ena, S. Karmelita, je redovnica kongregacije Notre Dame. Rev. Jožef je pel novo mašo pri sv. Vidu.

Rev. Louis B. Baznik

Rojen 13. dec. 1907 v župniji sv. Vida. Je dovršil osnovno šolo istotam. Srednje šole je obiskoval v škofijskem kolegiju, na Dayton vseučilišču, O. in v St. Bede's, Ill. Modroslovje in bogoslovje je končal v škofijskem semenišču Our Lady of the Lake. Novo mašo je pel pri sv. Vidu. Dočakala jo je samo mati Lucija, doma iz vasi Cesta, župnija Videm-Dobrepolje. Oče John, doma v Malem Mraševu, župnija sv. Križ na Dolenjskem, mu je umrl pred 10. leti.

Rev. Mihael Papeš

Rojen 25. jun. 1908 v slovenski župniji sv. Antona na Ely, Minn. Po dovršeni javni osnovni

šoli in enem letu višje šole, je obiskoval nadaljne srednje šole v Duluthu in v Nazareth Hall v St. Pavlu. Modroslovje in bogoslovje je končal v nadškofijskem semenišču v St. Pavlu. Novo mašo je pel 2. jun. v domači cerkvi na Ely. Starši so jo še dočakali. Oče Mihael je doma iz Kruževca, župnija Zagradec na Dolenjskem. Mati Marjeta roj. Sever, je pa iz vasi Venče, župnija Hinje. Imela sta 11 otrok. Novomašnik dobro obvlada slovenščino, četudi se je le po tujerodnih šolah izobraževal. Tedaj dober "spare tire", za slučaj kakega "flata" na slovenskem "železnem obroču".

Rev. Danijel (Franc) Gnidica, O.S.B.

Rojen 29. okt. 1908 v slovenski župniji Marije Pomočnice v Pueblo, Colo. Je obiskoval tamkajšnjo župnijsko šolo pod vodstvom ss. benediktink. Prvotno je mislil postati šolski brat. A Rev. Ciril Zupan, O.S.B., domači župnik, mu je utrl pot do altarja. Stopil je v benediktinsko opatijo Canon City, Colo. Ta ga je poslala v kolegij in semenišče bratske opatije sv. Benedikta v Atchison, Kans., kjer je dovršil vse študije. Posvečen je bil v Denverju 15. jun. Slovesno novo mašo je zapel takoj drugi dan 16. jun. v svoji rojstni župniji v Pueblo, Colo. Starši Frank in Ivana roj. Stupica, oba pristna, verna Ribničana, so čakali ta svoj najlepši dan. Za gospoda se niso obotavljali darovati svojega sina edinca. Par dni pozneje je bila ena izmed hčerk v Chicagi preoblečena za benediktinsko sestro. Ob tej priliki so nas starši z novomašnikom v Lemontu obiskali. Res čudili smo se, kako g. novomašnik gladko slovensko govori. To so starši hoteli, pa je hotel tudi sin, kar mnogi nočejo. Izvrstna rezerva za bodoče potrebe koloradskih Slovencev.

Rev. Pij (John) Petric, O.F.M.

Rojen 4. avg. 1899 v Zavracih, župnija Suhor na Dolenjskem. Je tam obiskoval ljudsko šolo. Potem so ga vtaknili v kmetško delo. V tem ga je zajela svetovna vojska. Boril se je na rumunski fronti. Po razsulu je prešel v jugoslovansko armado. Potem jo je potegnil za očetom v Ameriko, ki je bival v Jolietu. Tu je nekaj časa delal v tovarni. Dne 12. avg. 1924 je prišel k nam v Lemont, z namenom da dalje študira. V jeseni 1926. smo ga poslali v benediktinski kolegij za zapoznele poklice v Atchison, Kans. Modroslovje je dovršil pri nas v Lemontu, bogoslovje pa pri poljskih sobratih v Green Bay, Wis. V tamkajšnji stolnici je bil 15. jun. posvečen. Drugi dan 16. jun. je pri sv. Jožefu v Jolietu, kjer živi nje-

gova sestra in več drugih sorodnikov, zapel novo mašo. Bila je veličastna slovesnost, kakršne bi v Suhorju, kamor ga je vleklo, gotovo ne imel. Oče in mati še živita, a doma v Zavrcah. Se razume, da je novomašnik teh dveh najdražjih svatov pogrešal.

Rev. Gabrijel (Mihael) Estok, O.F.M.

Ta je sicer po rodu Slovak. Rojen 21. dec. 1890 v Zbincah, Čehoslovaška. A je 23. sept. 1928 stopil v naš slovenski komisarijat in bo v njem tudi delal. Tudi njegova pot do altarja je bila dokaj vijugasta. Šest let je bil vojak ameriške armade in se vdeležil svetovne vojske na evropskem bojišču. V civilu je bil motorman cestne železnice. Preizkušen v borbi življenja je zahrepenel po Gospodovi službi. Z železno vstrajnostjo se je lotil potrebnega študija. Srednješolsko izobrazbo je dobil deloma v benediktinskem kolegiju v Atchison, Kans., deloma v Loyola kolegiju v Chicagi. Modroslovje je dovršil v Lemonu, Ill., bogoslovje pa v Green Bay, Wis.. Posvečen je bil 15. jun. Novo mašo je zapel 23. jun. v slovaški cerkvi sv. Družine v Brooklynu, N. Y. Starši so mu že pomrli.

Gospodom novomašnikom, njih presrečnim staršem in sorodnikom naše najiskrenejše častitke. Častitamo pa tudi našemu tukajšnjemu narodu, ki je svoji mladini še pravočasno priskrbel voditeljev, kakršnih ona želi in ki popolnoma razumejo njene vzore in boje. Za njih pot v Gospodov vinograd naj nam bo dovoljeno izraziti le skromno željo. Ta je: Da bi skušali biti po zgledu sv. Pavla vsem vse, mladim in starim. Stali bodo ob smrtni postelji večine slovenskih župnij, priče bodo njih smrtnih bojev. Ne pravim, naj jim skušajo umetno podaljšati življenje. Kajti pri tem so duhovni, ne narodni interesi merodajni. Le eno bi stare bolelo, če bi naš čolnič namenoma potiskali v ameriške valove. V tem slučaju bi stare upravičeno znova zaskaleli krvavi žulji, s katerimi so gradili in vzdrževali svoje narodne cerkve in župnije. Slovenska božja beseda in slovenska pesem, ob katerih so pozabili na vse žrtve za svoje cerkve in župnije, naj toliko časa ne utihnete v njih, dokler nujni naravni razvoj ne bo pokazal, da nista več potrebni.

Tako zahteva duh sv. cerkve, ki je božji duh. Prežeta tega duha je ona kot taka vedno materinsko širokogrudna. Že kot je nasledila judovsko sinagogo je to pokazala. Stoletja še so se čuli v njej odmevi sinagoge, v zadevah, ki niso bile v nasprotju z evangeljsko postavo. Ko so se neka-

teri gorečniki nad tem zgledovali, jim je prav tako širokogrudni, veliki sv. Avguštin zaklical: Synagoga cum honore erat sepelienda. Sinagogo je bilo treba s častjo pokopati, ne z enim mahom pobiti in zagrebsti. To je bila vedno tudi taktika njenih pravih služabnikov. Ako si bodo naši bodoči duhovni voditelji slovenske cerkvene Amerike to taktiko osvojili, se bo nadaljni razvoj in razkroj naših narodnih župnij naravno, brez mučnega smrtnega boja izvršil. Mi stari se bomo lahko mirnih src umaknili in poiskali vsak svoj kot.

Vzor vljudnosti

Tajniku kitajskega poslaništva v glavnem ameriškem mestu Washingtonu je bila predstavljena ugledna dama.

Tekom razgovora ga je vprašala: "Kaj cenite na Kitajskem na ženskah najbolj?"

"Krepost molčečnosti."

"Torej ne marate, da hodijo Vaše žene preveč v družbo?"

"Naša postava kaznuje žensko klepetavost celo z ločitvijo zakona."

"Torej bi se morala ločiti od moža, če bi bila na Kitajskem?"

"Nikakor ne; kajti tistega dne, ko bi Vi prišli na Kitajsko, bi mi ono postavo razveljavili."

Prav se mu je godilo

Amerika ima vse polno svojih "kraljev". Ford je "avtomobilni kralj", Rockefeller "petrolejski kralj", Vanderbilt "železniški kralj" itd., kakor se pač kdo udeje. Imenovani Vanderbilt je dobil svoje ime odtod, ker je vse polno železnic njegova last. Nekoč se je peljal po neki svoji prog. Sprevodnik, ki je listke pregledoval, ga je poznal, in je šel molče mimo njega. Vanderbiltu je bilo pa na tem, da vršijo njegovi uslužbenci službo vestno in točno, ne oziraje se ne na levo in ne na desno: Zato je rekel sprevodniku: "Zakaj ne zahtevate listka od mene?"

Sprevodnik ga je začuden pogledal, potem se je pa postavil strogo službeno pred njega in dejal: "Gospod, prosim, vozni listek!"

Vanderbilt je segel v žep, je iskal in iskal, listka ni bilo, založil ga je bil! Sprevodnik se pa ni dal omehčati; vestno vršec svojo službo je zahteval denar za listek in zraven še dvojni znesek za kazen, kakor je to v Ameriki predpisano. To se Vanderbiltu še ni nikoli pripetilo, da bi bil na svoji lastni železnici kazen plačal. Pa je bilo čisto prav.

Baraga in Evharistija

Dr. Fr. Jaklič

SLOVENSKI janzenistični duhovnik Gašper Švab je s svojimi knjigami širil neutemeljen strah pred sv. obhajilom in zabičeval pretirano stroge in skoro neizpolnjive zahteve za prejem sv. obhajila. Leta 1826 je v Ljubljani za otroke izdal knjižico "Katoliški nauk od zakramentov svete pokore in presvetega Rešnjega Telesa". Takole jim med drugim pravi: "K svetemu obhajilu veliko več ljudi po nevrednem pristopi, kakor kdo misli. Ljubi moji otroci, torej je veliko ljudi, posebno veliko mladih ljudi, da sveto Rešnje Telo po nevrednem prejema. Ta sklep je strašen, pa je tudi resničen. In zares, koliko izmed tistih otrok sveto Rešnje Telo po nevrednem prejme, kateri se prvič pripravljajo k svetemu obhajilu. Jaz se tresem, ko vam to pišem, ali bi mogli vi kaj takega brati, pa bi se ne tresli? Morebiti jih je nekoliko med vami, ki mi poreko, kar je nekdanj apostol svojemu božjemu Zveličarju predrzno rekel: Gospod, ali sem jaz? — Jaz ne vem in ne morem za gotovo reči; toda zavoljo raztresenja vaše mladosti se bojim, da bi ne bili vi v številu takih ljudi."

Otrokom, ki se pripravljajo na prvo sv. obhajilo, pa pisati take trde, plašeče besede! Namesto ljubečega hrepenenja jim vzbujati trepetajoč strah! Pač žalostna evharistična vzgoja!

Kakor Švab, tako jih je janzenistično proticerkveno strogost mnogo oznanjalo med Slovenci, z živo besedo in s tiskom. Naše ljudstvo so tako preplašili, da še sedanji starejši rod ne upa pogosteje hoditi k sv. obhajilu.

Prav v tisti žalostni protievharistični dobi je pa zastavil svetniški Friderik Baraga vse sile, da med rojaki pomaga užgati v srcih ljubeče češčenje sv. Rešnjega Telesa in željno hrepenenje po sv. obhajilu. Na svojih obeh kaplanskih službah, v Šmartinu pri Kranju in v Metliki, je otroke in odrastle, spovedence in bolnike z največjo požrtvovalnostjo evharistično vzgajal. Pa mu tudi to ni bilo zadosti; prijel je za pero in v knjigah ponavljal evharistično vabilo: pojdite in pogosteje prihajajte k obhajilni mizi!

Leta 1828 je spisal in leta 1830 izdal svoj najbolj razširjen molitvenih "Dušno pašo", s ka-

terim je skoro pol stoletja versko vzgajal slovensko ljudstvo. Knjiga je doživela veliko izdaj v velikanskih nakladah, skoro v sleherni slovensko hišo in hišico je prišla in pomagala negovati versko življenje, zlasti evharistično. Preden začneja s svojimi predobhajilnimi molitvami, Baraga v knjigi takole piše:

"Preljubi moj kristjan, prizadevaj si prav sveto živeti, da boš smel pogosto in vredno prejemati zakrament sv. Rešnjega Telesa. Tako boš najbolj skrbel za zveličanje svoje duše, se najlažje branil greha, ohranil v svojem srcu ljubezen do Boga in do bližnjega ter boš vedno združen z Jezusom, zakaj Jezus sam pravi: Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.—In tridentinski cerkveni zbor pravi: "Presveto Rešnje Telo je zdravilo vseh bolezni, rešuje nas vsakdanjih pregreškov in nas varuje smrtnih grehov. — Kolikor torej moreš, si prizadevaj, da vredno prejemaš sv. obhajilo!"

Kar je Baraga pisal o Evharistiji v "Dušni paši" in v svojih naslednjih knjigah, to je sam že iz davna izvrševal in doživljal. Po Evharistiji je hotel posvečevati svoje ljubljene rojake, a se je že mnogo poprej potrudil, da je presv. Evharistija njega posvetila.

Sv. Klement Dvorak — Hofbauer, ki je z evharističnim Jezusom zresnil in spreobrnil lahkomišlno Varšavo, je prav takrat, ko je Baraga prišel na dunajsko vseučilišče, spreobračal in posvečeval Dunaj. Zlasti je iskal stikov s študenti. Tudi Barago so znanci opozorili nanj in šel je k njemu. Kakšen je bil sad razgovorov? Dne 20. januarja je Baraga zapisal v svoj dnevnik: "Po navodilih bl. Alfonza Ligvorijskega sem začel z obiskovanjem najsv. Zakramenta. Ne morem dopovedati, koliko tolažbe čutim pri tem." Redno vsak dan je šel molit pred tabernakelj. Tako se je pogrezal v evharistično Skrivnost, da mu je berač nekoč nemoteno zamenjal klobuk s svojim in je Baraga tudi potem, ko je opazil nezgodo, do opoldanskega zvonjenja ostal v cerkvi pred tabernakljem.

Iz Evharistije je Baraga dobil luči in notranje moči, da je pustil svoje načrte, kako se bo poročil s krepostno Dolinarjevo Anico in živel kot graščak z vseučiliško izobrazbo na očetnem gradu v Trebnjem. Odpovedal se je vsej posvetni sreči in šel v bogoslovno semenišče. Novo mašo je v vsej tišini na vse zgodaj v jutru 22. septembra 1823 opravil na oltarju sv. Rešnjega Telesa v ljubljanski stolnici. Ta evharistični oltar mu je vse življenje ostal v najljubšem spominu; ko je prišel za malo časa iz Amerike, je najprej pri njem maševal.

Kot kaplan v Šmartinu pri Kranju je v letih 1824—1828 neutrudno deloval kot apostol presv. Evharistije. Spovedoval je podnevi in ponoči, tudi po hišah bolnike, da so ljudje kar najštevilneje mogli k sv. obhajilu, od katerega so jih odvrčali janzenisti. Zlasti na evharistično delo merijo Baragove besede, ki jih je odgovoril na sestrino opozorilo, naj se vendar malo bolj pazi: "Dela se ne ogibljem, v njem najdem svojo najslajšo uteho. Hočem in moram delati, dokler me Bog ohranja pri dobrem zdravju. Zdaj je najhujša potreba za delo." Bolniki v Šmartinu in okolici so skoro samo njega želeli za previdevanje.

Na njegovo evharistično delovanje in prizadevanje je njegova osebna svetost klicala še tem večjega blagoslova; skrbno jo je sicer skrival, a je le zasvetila v javnost. Vse je razdal, kar mu je donasala služba ali kar je dobival od svojcev. Siromaki so imeli v njem najboljšega prijatelja in podpornika. Hranil se je najraje s starim, plesnivim kruhom. Obleke je imel le malo in še tista je bila ponošena in zašita; tudi sobna oprava je bila prav siromašna.

Njegovo dušnopastirsko prizadevanje, zlasti za prejem sv. zakramentov, je moralo izzvati odpor janzenistov. Ostro je završalo, imel je težave tudi s predstojniki in leta 1828 je moral v oddaljeno Metliko za tretjega kaplana.

Tudi v Metliki je takoj postal apostol sv. zakramentov, sv. Evharistije. S svojimi navdušenimi pridigami je brž napolnil cerkev tudi popoldne pri krščanskem nauku. Spovednico so mu kmalu oblegale dolge trume od blizu in daleč, ker tako, kakor on, ni nikdo znal pripravljati src za sv. odvezo in sv. obhajilo. Iz svojega je dal prenoviti glavni oltar sv. Nikolaja in oba stranska oltarja; tudi pri podružnicah je za evharistično daritev želel imeti vse kaj najbolj dostojno.

V Metliki je prevedel knjigo sv. Alfonza Ligvorijskega, z naslovom: "Obiskovanje Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu". Uvod knjige ima za Barago preznačilne evharistične stavke.

"Pri obiskovanju presv. Rešnjega Telesa, v presveti družini Jezusovi, boste prav spoznali, kako prazno je vse posvetno veselje; spoznali boste, koliko je vredna naša duša, za katero je Jezus toliko storil in trpel. Tukaj boste prav spoznali, kako neskončno velika je Jezusova ljubezen do nas, ubogih grešnikov, ker nas pri vsej naši nevhvaležnosti in hudobiji vendarle ne zapusti in ne zavrže, ampak ljubeznivo čaka našega spreobrnenja. Z eno besedo: v obiskovanju presv. Rešnjega Telesa najde vsaka duša največjih milosti,

največjih pripomočkov za zveličanje in največje oveseljenje."

Ta Baragova evharistična knjiga je bila v malo letih še dvakrat ponatisnjena.

Evharistični Jezus je svojemu zvestemu služabniku na vse njegove žrtve in trude razlival bogatega blagoslova. Na obeh kaplanskih službah so bili ljudje Baragi srčno vdani in poslušni. Težave pri janzenistih in jožefincih so se pa kopičile, da Baragi ni preostalo drugega, nego da odide. Kam? Prav tedaj so v Severni Ameriki potrebovali novih misijonarjev. Baraga, bivši graščakov edinec in bogati dedič, ni premišljal klica milosti. Ves ubožen se je iz Metlike l. 1830 odpravil svojemu velikemu cilju naproti: delovati za poganske indijanske duše. Vse je jokalo in tudi njemu se je srce trgalo, ko je zapuščal domovino. Pa je šel za novimi zvezdami v nove dežele ter tam s še večjimi napori in uspehi deloval kot evharistični misijonar. Evharističnemu Jezusu je okrog treh velikih severoameriških jezer gradil preproste lesene cerkvice ter v njih maševal in obhajal; v njih je vsak dan, ako je le bil doma, po več ur molil svojega evharističnega Prijatelja. Ob oltarju si je posvetil dušo, da ga Slovenci in Amerikanci upamo kot blaženega in kot svetnika dobiti na oltar. Le pogosto in vroče izročajmo to našo odlično narodno zadevo evharističnemu Jezusu! Naj tudi naš letošnji evharistični kongres pomore tej naši skupni vroči želji!

"Kristusova vas" v Indiji

Blizu Madrasa v Indiji leži vasica, ki si je naredela ime "Christianpet — Kristusova vas". To pa po pravici, saj je vseh njenih 472 prebivalcev katoličanov. Župniku je jim star, bolehen duhovnik-domačin. Mašuje le s težavo in zakramente deli sede. Vsi vaščani ga silno ljubijo in so ponosni na to, da ga imajo med sabo. Ko se zvečer vračajo iz riževih plantaž po težkem delu domov, se podajo k svojemu staremu župniku, ga na ramenih poneso na sredo vasi in v zboru, ki mu predseduje župnik, se nato razpravljajo vse vaške in družinske težave. H koncu izmoli kdo na glas večerno molitev, župnik da svoj blagoslov in vsakdo se poda k počitku zadovoljen, da živi v miru "Kristusove vasi".

IZ KRALJESTVA LUČI IN TEME

P. Hugo.

UREDNIK AVE MARIA V DOMOVINI

Rev. Aleksander Urankar, O.F.M., župnik pri sv. Štefanu v Chicagi in urednik Ave Maria, zdaj že diha aromatični domovinski zrak. Deset let je tukaj, pa se mu je zahotelo po domovini. Pred vsem kajpada po tistem košču zemlje domače, ki predstavlja za vsakega srce domovine. Tam v Laškem, na zelenem Štajerskem stoji hišica očetova in oba magneti sta še v njej, oče in mati. Že dolgo sta želela ga še enkrat videti in on seveda nič manj. Pa se je odločil za letošnjo lepo priliko evharističnega kongresa njima in sebi spolniti to željo. Ob slovesu od sv. Štefana so farani pokazali, da znajo ceniti njegovo delo. Prostorna šolska dvorana je bila za poslovilni večer nabita kot redkokedaj. Na koncu so mu po Mr. Stimecu izročili lepo popotnino okrog \$600., kar je za te še vedno žalostne in revne čase v resnici lep dar. Kajpada so mu s tem že naprej pregnali vse morebitne skušnjave, da bi tam obvisel. Morebiti so ribe "Amerikanskega Slovenca" brale, ker so se na morju takoj spravile nadenj, da jih "trita". Čujemo, da se jim je jako "šarmantnega" skazal. Kaj več nam bo o tem in še mnogem drugem lepšem sam povedal, ko se vrne. Kličemo mu: Na srečno svidenje!

NARODNO ŽALOVANJE ZA — PSOM

Japonska prestolica Tokyo je bila nedavno priča veličastnega pogreba "rajnega narodnega junaka" — psa Hachico. Ves narod se je združil v žalovanju za njim. Pokopali so ga po budistovskem obredu. Ta pasji junak je bil last Dr. Hidesaburo Uena. Njegove zasluge, s katerimi se je ovekovečil v japonski zgodovini, so bile v tem, da je svojega gospodarja redno vsak dan spremljal na kolodvor in ga zvečer, ko se je vračal k domu odni zopet čakal. Ko je gospodar pred 11 leti umrl, je Hachico še vedno ob običajnem času hodil na kolodvor in zvečer tam čakal prihoda vlaka. Ta njegova zvestova mu je že v življenju prinesla narodno slavo. Šolske knjige so to njegovo "čednost" zvestobe otrokom stavile za zgled. V filmu so isto njegovo "čednost" proslavljali. Lani so mu, še živemu, pred dotičnim kolodvorom postavili bronast spomenik. Ko je nevarno obolel, je imel okrog sebe pet najboljših

živinozdravnikov, ki so vse poskusili, da bi mu rešili življenje. A Budova previdnost je drugače hotela. Dozorel je za njegova nebesa Nirvano. Ko se je razvedelo, da Hachice ni več, je vdovi rajnega doktorja deževalo sožalnih brzozjavov in pisem iz cele Japonske. Na njegovi zadnji poti ob stran gospodarja, kamor ga je poleg vdove rajnega spremljala nepregledna množica, so nosili 250 vencev in 200 rožnih šopkov. — No, pa se ne smemo preveč zgražati nad tem pasjim slavljenjem na daljnem vzhodu. Imamo tudi v Ameriki pasja pokopališča, z lepšimi spomeniki kot jih imajo reveži na človeških pokopališčih. In po smetščih, kjer so včasih psi razkopavali ter iskali hrane, danes razkopavajo ljudje, medtem ko bremo o pasjih rentah, ki gredo v desetisoče.

IZ NEKDANJEGA "NEBEŠKEGA CESARSTVA"

Cesarska Kitajska se je ponašala s tem lepim naslovom. Cesarstvo je zaenkrat nadomestila republika, razmere so pa približno iste, vse prej kot nebeške. To spričuje sledeče poročilo iz Shanghaja: Tamkajšnje prostovoljno pogrebno društvo je izdalo letno poročilo svojega delovanja. Pravi, da je v teku enega leta pokopalo 36.000 mrličev. In kaki mrličji so bili to? Taki, ki niso imeli nobenega svojih, ki bi se brigal za njih pogreb. Kjer so umrli, tam so obležali, kot poginola žival. Med temi trupli je bilo 7000 otrok. Pobrali so jih po raznih smetiščih, kamor so jih matere ali mrtve ali še žive pometale, ker jih ni so mogle preživiti oz. jim oskrbeti dostojnega pogreba.

ČRV VESTI

Črv vesti je eden izmed najhujših glodavcev, ki se ga ne da zatreti. K stotinam dokazov za to še enega. S Harz-gorovja v srednji Nemčiji poročajo: Karl Schmidt, po poklicu rudar, oče štirih otrok, je bil obsojen na 12 let ječe, češ, da je kot divji lovec ustrelil nekega gozdarja. Odločno je zanikal vsako krivdo. Tudi sovaščani so bili prepričani, da je bil po nedolžnem obsojen, ker je veljal za vseskozi poštenega moža. A neki tovariš umorjenega je izpovedal, da ga je pred usodnim strelom videl v bližini. To ga je pokopalo. Presedel je 9 let v ječi. Žena mu je med tem od same žalosti umrla. Za zadnji božič so mu jetniške oblasti milostno dovolile, da sme za tri dni obiskati svoje domače. Sovlašani so ga sprejeli kot kakega princa. Vse je bilo v venčih. Celo kolodvor, na katerem je izstopil, je bil slavnostno okrašen. Trije dnevi so naglo minili.

Zopet je moral nazaj v ječo, da presedi še nadalj-na tri leta. A ni več dolgo sedel. Neki ženi so bili pravi morivci znani. Vest jo je grizla. Rada bi jih bila izdala, da reši nedolžnega. A dokler je bila zdrava, se je vpirala glasu vesti. Kajti morivca sta bila njen mož in njegov brat. Moža je težka vest radi umora in kazni nedolžnega tako mučila, da je napravil samomor. Tudi njo je zgri-zla, da je na smrt zbolela. Ko so zdravniki izjavili, da ji ni več pomoči, je pred pričami vse povedala. Še živi možev brat je nekaj časa tajil, potem pa vse priznal. Nesrečni Schmidt se je opran vrnil domov, a žene mu nihče ni mogel več priklicati iz groba.

MOLKA MORA BITI KONEC!

Škofijski upravni odbor ameriške katoliške centrale N.C.W.C. je naslovil na predsednika Združenih držav energičen apel, da je prišel čas, ko Amerika spričo brutalnega preganjanja vere v Mehiki ne sme več molčati. Če je molče gledala kako Leninovi učenci teptajo najsvetejša splošno človeška prava soslednjega ji naroda, ne sme molčati zdaj, ko so iste nedotakljive svetinje njenih lastnih otrok v nevarnosti. Kaj ti boljševiška propaganda se na debelo vrši že na njenih lastnih tleh. V istem smislu je apeliral na predsednika najvišji vitez Knights of Columbus, Mr. M. H. Carmody, v imenu te organizacije. Enaki apeli se množe od strani drugih vplivnih osebnosti in organizacij. Ameriški vladi sicer očitvidno prav nič ne diši, da bi spregovorila, a se ne bo mogla dolgo vpirati, če noče zaigrati svoje vloge advokatinje človeških pravic. Mnogi so že zgubili zaupanje v to njeno advokaturu in začeli obračati oči proti Ženevi in Ligi narodov. Če bodo tam kaj več dosegli, je seveda vprašanje. Je pa to nezaupnica Ameriki, ki se tako rada ponaša s patronatom temeljnih človeških pravic. Ako se noče zadovoljiti samo s častnim naslovom, je res enajsta ura, da spregovori energično besedo v tej zadevi in jo tudi uveljavi. Ona more to, pa tudi mora.

MARKO BLUT — 80LETNIK

Kdo je ta Marko Blut, bravcem Ave Marije ni treba praviti. Njen apostol je prav od početka sem. Kdor prebira njene starejše letnike bo večkrat naletel na njegovo ime, ne samo med agitatorji, ampak tudi med dopisniki. Še ko je bil farmar v Michiganu in tega bo že kmalu 25 let, je s trudno roko prijel za pero in vabil rojake iz temnih rogov in kapitalističnih klešč na svobodno

sonce farmarskega življenja. Pozneje, ko se je preselil v širše kroge rojakov, zlasti odkar biva v Jolietu, je postal pravi apostol dobrega tiska. In to je še danes, četudi je 18. jul. zadel na svoje rame že osmi križ. Pri tej častitljivi starosti, ki jo je on kljub svoji bolehnosti dočakal, pedali navadno niso več prožni. Taki najrajši posedevajo okrog domačih oglov. On si pa še danes ne da miru. Zdaj se pojavi tu, zdaj tam, da kot zastopnik naših listov in pokolekta naročnino. In ko se mu kaj nabere pride osebno sem k nam na upravo, da vse lepo uredi. Silno vesten je v svojem apostolatu. Ni agitator običajnega kova, z namazanim jezikom. Apostol je. Moška, prevdarna je njegova beseda in zato vspešna. Ko bi imela Ave Maria v vsaki naselbini vsaj enega takega aposto-

la, bi bilo število njenih naročnikov prekoračilo 10.000. In svoj zlati jubilej bi med nami obhajala. Če tega števila naročnikov ni nikoli dosegla in če bo morala s svojimi 30 leti v grob, je vzrok ta, ker je imela premalo Marko Blutov, ki bi jo s tolikim navdušenjem širili kot on. Zato se čuti dolžno, da se ga za njegovo 80 letnico hvaležno spomni in mu zakliče: Marko Blut, Bog Vas živi do skrajnih mej človeškega življenja! Potem pa naj Vam na Marijino priprošnjo bogato poplača Vaš apostolat za njeno čast med nami.

OVČICA KRISTUSOVA

P. Salezij

(Nadaljevanje)

MARIJINA VELIKODUŠNA UDANOST

ZNOVA se je pokazalo, kako popolnoma se je bila Marija Padovanska udala v voljo božjo. Father Rosi ji je bil previdno sporočil, da jo čaka nova preizkušnja. Tako-le je začel: "In kaj boš dejala, če bo Jezus zahteval nov dokaz ljubezni od tebe?" Marija je sprejela vprašanje s prijetnim smehljajem. Njen duhovni voditelj je pa nadaljeval: "Če bo namreč hotel, da boš za trenutek deležna njegovega bridkega trpljenja na križu? Če boš morala pretočiti še nekoliko krvi za zveličanje bednih duš?"

Marija je velikodušno pritrčila ter rekla: "Rada trpim iz ljubezni do Jezusa.....Naj Gospod stori z mano, kar hoče." To je bilo 29. januarja in drugi dan se je morala podvreči dvojni operaciji.

Da bi se bolje pripravila na hudo operacijo, je zjutraj prejela sv. obhajilo iz rok svojega voditelja, ki je ob tej priliki spregovoril par besed v njeno tolažbo in vzpodbudo. Potem je pa mirno in veselo čakala in ko se ji je že zdelo, da radi velikega snega ne bo doktorja, je odkrito izjavila: "Prav težko mi je, ker ni doktorja. Tako zelo dobro sem se bila pripravila."

Čez malo časa pa je res s križem v roki prestala dvojno mučno operacijo. Kakor prejšnjekrati, tako je tudi to pot niso omamili.

Malo pred operacijo jo je bodril njen ata ter ji naročal, naj svoj pogled povzdigne kvišku. Ona pa mu je odgovorila: "Hočem, ata; ne boj se zame." Pokazala mu je svoj križ ter rekla: "Pojdi, ata, da ti ne bo treba trpeti z mano."

Doktor je pred operacijo izrazil svojo bojazen, operirati jo brez omamljenja. Tako slabotna se mu je zdelo. Kljub temu pa je izvrstno prestala obe zapovrstni operaciji. Ko je bilo najhujše in je zdravnik odstranjeval bulo za bulo, je stiskala križ k svojim prsim in junaško pretrpela neznosne bolečine. Tudi zdravnik sam ni mogel drugega, ko občudovati njeno korajžo in odpornost.

Ko sta potem po prestani operaciji bili z mamo sami, je dejala Marija: "O kako dober je Jezus! Tako čudovito naju je podpiral, da sva

mogli prenesti hude bolečine. Jaz sem morala trpeti enkrat, ti, moja draga mama, pa dvakrat: Najprej si morala pretrpeti svoje, potem pa še moje bolečine. Dobri Jezus nama je podelil toliko moči. Morava ga za to zahvaliti prav iz dna najinih src."

In potem sta skupno hvalili Gospoda zaodeljene milosti ob času težke preizkušnje. Hvaležnost do dobrega Jezusa je Marija izlila tudi v svoj dnevnik, ki nam je živa priča njenega plemenitega srca in lepe duše.

TRPLJENJE V LUČI SVETE VERE

Tisti, ki ste doslej pazljivo prebirali življenje Marije Padovanske, ste morali biti večkrat prevzeti od občudovanja. Pred sabo ste videli slabotno deklico, ki junaško prenaša raznovrstne bolečine in zapuščenosti. Vse neznosno trpljenje je sprejemala potrpežljivo in udano, ker je takorekoč živela iz vere, ker ji je bila razodeta skrivnost, trpeti iz ljubezni do križanega Gospoda. Vsako poglavje iz njenega življenja je nekak slavospev trpljenju v luči svete vere. Razume se, da brezverci ne morejo tega umeti. Nimajo podlage, na katero bi uprli svoje razumevanje za udano trpljenje. Njihov evangelij hoče biti evangelij upornosti in z njim hočejo prevrniti ves dosedanji red. Potrpljenje je v njihovih očeh le znamenje slabosti in strahopetnosti. Vzemimo, da v drugih rečeh velja njihova, toda, kadar pride do dušnega trpljenja in do telesnih bolečin, pa si ne morejo pomagati s svojo upornostjo. Razen, da si v takih slučajih vzamejo življenje. To pa ni junaško. Vreči puško v koruzo, kadar je sovražnik tukaj, ni znamenje junaštva. Zato pa mora biti edino krščanski evangelij pravi, zakaj edino on ima odgovor na vsa vprašanja človekova, zlasti na najtežje, na vprašanje o trpljenju. Zraven tega pa še tisti, ki v Kristusovem duhu prenaša trpljenje potrpežljivo in udano v voljo božjo, postaja z dneva v dan plemenitejši. Tako je bilo z Marijo Padovansko. Zgodilo se je celo, da so jo radi teh plemenitih sadov v trpljenju, zavidali za bolečine in stiske. Kako pa na drugi strani trpijo tisti, ki nimajo vere, nam kaže vsakdanja skušnjava. Ker križev ne prenašajo potrpežljivo, ampak z vso mogočo upornostjo, jih le-ti napolnjujejo z divjo brezupnostjo. Tudi tukaj in predvsem še tukaj veljajo Kristusove besede: Po njih sadovih jih boste spoznali. Sadovi trpljenja s Kristusom se osredotočijo v nadnaravni in očarujoči plemenitosti. Reči smemo: Čim bolj kaka stvar človeka vodi k notranji plemenitosti, k sočutju in razume-

vanju za bližnjega, tem bolj je kulturna in koristna. Ker torej krščanska vera s svojo razlogo o trpljenju zamore človeka voditi k temu ne samo v navadni, ampak v najvišji meri, zato je ona ne samo v navadni, ampak v najvišji meri kulturna in koristna človeškemu napredku. In če sklepam še nadalje: Vse, karkoli pospešuje to našo sveto vero in jo krepi, in naj je to molitev ali kaka druga religiozna praksa, je ravno tako visokokulturno, kakor vera sama, ker tudi to vodi k plemenitosti, ki je kristalizacija vsake prave kulture. Nasprotno pa je vse tisto nekulturno in barbarsko, kar človeka poživini in podivja in naj je to tudi takozvano "znanstvo" ali "socializem" . . .

(Dalje sledi)

ANGLIKANI POSNEMAJO OBREDE KATOL. CERKVE

(Iz predavanj škofa Valter Trurskega)

IZDAJATELJSTVO Ymca-Press v Parizu izdaja knjižno zbirko "Problemi cerkvene-ga zedinjenja". Izšle so do zdaj knjige: 1. Arsenjev: Pravoslavje, katoličanstvo in protestantizem. 2. E. Frir: Življenje anglikanske cerkve. Ta knjiga obsega štiri predavanja, katera je imel v Petrogradu anglikanski škof Valter Trurski. To je velik propagator zedinjenja anglikanske in pravoslavni metropolit Evlogij v Parizu. Iz teh predavanj je razvidno, da imajo tudi anglikani željo po zedinjenju, in sicer čisto v pravem smislu. N. pr. na strani 12. piše tako-le: "Če ljubimo Boga, smo dolžni ljubiti tudi drug drugega. Ljubezen do Boga in ljudi znova vrne edinstvo Kristusove cerkve. To polno stremljenje ljubezni do zedinjenja se čuti dandanes prav silno med nami po vsem svetu."

Anglikani se zelo brigajo za svoje vernike. V nekaterih slučajih se katoličani od njih lahko učijo praktičnega pastirstva. Na strani 32. piše: Dolžnost duhovnika ni le v tem, da uči v cerkvi, marveč tudi v tem, da ljudstvo prihaja k njemu. Njegova dolžnost in pravica je, da sam hodi k svojim župljanom. Obiskuje jih na domu in skoraj brez izjeme so mu vsaka vrata odprta. Še celo mlačneži in sektanti ga pozdravljajo. Ti, kateri sami ne hodijo v cerkev, bi smatrali to za kazen, če bi jih duhovnik ne obiskal, in mogli bi se vsled

tega pritoževati. Vobče ima prav anglikanski pregovor, ki pravi, da duhovnik, ki obiskuje župljane, napolnjuje svojo cerkev."

Tudi to je za katoličane važno, kar piše na strani 34., namreč, da "je pri vsaki župniji zapisnik bolnikov, katere duhovnik specialno obiskuje. V velikih župnijah se ta zapisnik vsak teden izpopolnjuje, da je vedno pravilen. Nekateri obiskuje duhovnik vsak teden, druge bolj pogosto, vsak dan ali celo večkrat na dan, če so v smrtni nevarnosti . . . Pomnožilo se je število tistih župnij, katere vedno hranijo sv. Rešnje Telo za umirajoče. Še nedavno je angleški škof obnovil ta stari običaj, kateri se bolj in bolj širi po Škotskem, v Ameriki in v nekaterih drugih angleških krajih." Tu čitamo: "pomnožilo se je" in "nedavno je obnovil", kar znači, da si anglikanska cerkev skuša popolnoma osvojiti katoliški običaj previdenja bolnikov.

Upeljuje se tudi vsakdanja sveta maša in pospešuje pogostno sv. obhajilo. Na strani 35. čitamo: "V nekaterih župnijah se vrši liturgija (sv. maša) ne le ob nedeljah in praznikih, marveč tudi ob delavnikih. Tam, kjer je več duhovnikov in mnogi žele prejeti sv. obhajilo, se služijo vsak dan dve ali tri sv. maše.

V sedanjem času se trudijo vsakemu dati priliko, da pristopa kar najbolj pogosto k sv. obhajilu, in število teh se vedno bolj pomnožuje. Na Angleškem se torej močno širi smisel za pogostno sv. obhajilo. In to je dober znak, da se polagoma približajo katoliški Cerkvi.

Tudi pridigajo anglikani prav pridno. Na strani 39. je natisnjeno, da so v "vsaki župniji ob nedeljah dve ali tri pridige zraven onih ob delavnikih. Na velikih župnijah, kjer je po več duhovnikov, se število pridig še pomnoži

Na str. 65. poroča o duhovnih vajah v anglikanskih bogoslovnih zavodih. "To so dnevi molitve in duhovnih vaj. Te dni povsod vlada popolen mir in molk. Na ta način se izkuša in kuje železo, da bi postalo dostojno orodje za delo božje."

V knjigi piše tudi o poživljenju redovništva v anglikanski cerkvi in o duhovnih vajah vobče.

Čitatelj dobi utis kakor bi čital katoliško knjigo, če bi ne bilo spredaj napisano, da so to predavanja anglikanskega škofa. Sploh pa bo ta povrnitev k obredom katoliške Cerkve tudi pomagala k zedinjenju. Saj se menda iz nobene verske ločine ne povrne toliko ljudi v katoliško Cerkev kot z anglikanske. Je resnica, da moramo ljubiti Boga in bližnjega. Ljubezen do Boga in do bližnjega nas bo pripeljala v edinstvo Kristusove Cerkve.

A. K.

VALERIJA

Waal — I. P.

Četrto poglavje

V KATAKOMBAH

OKOLU leta 250 je bil razdelil papež Fabijan Rim v sedem cerkvenih okrajev, katerih slednjemu je predsedoval diakon. Ta je moral obenem nadzorovati pokopališča in cimiterije istega okraja. Celimoncij, kjer je imel Rufin svojo palačo, je pripadal drugemu okraju, čegar pokopališče se je nahajalo ob apijski in latinski cesti.

Dasiravno ni bila Sofronija krščena, je vendar smela biti pokopana na krščanskem pokopališču, saj se je bila v smrti javno priznala za kristjano. Resnejše pomisleke bi bil znal samo njen samomor vzbuditi. Toda nagibi so bili tako plemeniti, da so duhovniki, katere je bil sklical škof Milcijad k posvetovanju, brez razlike vsi opravičili ta korak in dovolili cerkven krščanski pogreb.

Na željo Valerijino naj bi se pokopala njena mati v katakombah ob apijski cesti v pokopališču Kalistovem, katero je nadzoroval papež sam.

Pogrebi so se tedaj vršili po noči, po naredbi Irenini naj bi se pokopalo Sofronijo tiho in brez vsakega šuma in bleska. Vendar pa ni to zadržalo številne množice beračev, revežev, hromih in bolnih, ki so se zbrali v atriumu, da bi se poslovlili od svoje dobrotnice.

In Irena se ni malo užstrašila, uzrši med njimi tudi Rustiko, soprogo nekega pogrebca iz onstran tiberskega mesta. Žena je bila pred par dnevi povila dete, kar je pa ni zadrževalo, da ne bi bila prišla s staro slepo materjo. Ko ji je Irena to dejanje rahlo očitala, je dejala:

"Ni nama bilo prestati doma! Morali sve poljubiti še enkrat to roko, ki nama je storila toliko dobrega."

Irena ju je odvela v sobo, kjer je ležala pokojnica. Ginjaivo je bilo videti, kako sta mati z dojenčkom v naročju in stara slepa mati pokleknila ob odru in se prepustile globoki boli. Irena je nato vsilila Rustiki plašč, v katerega naj se vračaje domov ogrne.

Oj, kolikrat se skriva za priprosto lupino navadne školjke lep, dragocen biser!

V tem je stopil Rufin s svojo hčerjo še enkrat k pokojnici, da bi jo poljubil za slovo na čelo. Nato je zagnil dragoceno škrlatno pokrivalo čez njen obraz, kakor je bila to navada v Rimu. Sicer je ležal mrlič odprt v rakvi. Ko so bili duhovniki odmolili svoje molitve, se je začel sprevod pomikati iz palače. Sužnji so nosili baklje. Rufin in hči in Irena z najbližjimi sorodniki so pospremili pokojnico.

Dasi je bila pozna ura, je bilo vendar videti na obeh straneh ulice cele množice zamaknjene v tiho žalost. Glasno so se bali izjavljati svoje sožalje, boječi se povsod se potikajočih, cesarskih vohunov. Ob vznožju Celimonta so srečali nekaj mladih ljudi, ki so se vračali iz zloglasne nočne gostilne. Pijani so bili in zato so si upali k navidezno ubožnim pogrebem. Načeloval jim je mlad človek, edinec cesarjevega prefekta Heraklija.

"Pri Baku" (Bog nezmernosti), je vzkliknil, "pogrebem ni treba bakelj, brez njih najdejo pot pod zemljo, meni jih je pa treba pri podoknici moje Tesalile."

S temi besedami je skušal izviti bakljo enemu izmed sužnje. V tem pa je stopil mož izmed pogrebcev pred mladeniča, položil roko na njegovo ramo in dejal:

"Prefekt Rufin spremlja svojo soprogo k zadnjemu pokojju, ne moti svečanosti!"

Pod vplivom velike bolesti, s katero je bil Rufin izrekel te besede, kakor tudi vsled visokega njegovega dostojanstva, se je pijana tolpa umeknila. V zadregi se je voditelj nekako opravičil in se nato oddaljil s svojimi pajdaši.

Sprevod je medtem dospel mimo Karakalovih kopeli nemoten do apijskih vrat, ki se danes imenujejo Sebastijanova. Tam jih je čakala množica kristjanov, sosebno ubožnejših, ki so prišli pospremit pokojnico v Kalistove katakombe.

Čudnomila je bila noč. Kakor očesca nebeških krilatcev so strmele tihe zvezdice na sprevod; tišina je vela vsepovsodi, komaj slišno je šuštel listje v drevju, kakor da se boji motit slovesnostne trenutke. Le poganski spomeniki ob strani ceste so gledali resni in mrki na pogrebce. Iz teh dragocenih grobov je dihal duh mljnovosti.

Duhovniki so začeli peti psalme. Kolikokrat se je ponavljal skozi tristo let sem ta spev v nočni tišini na apijski cesti. Ali ne bo dolgo trajalo, in nedogledne vrste albanških in sabinskih pastirjev in romarjev iz Etrurije in Kampanje poromajo z glasnimi in veselimi slavospevi obiskavat grobove mučnikov in slavit zmago križa... Iz daljnih nepoznanih krajev poromajo ljudje na ta grobišča mimo podrtih, sedaj ponosnih mramornatih poganskih grobišč.

Medtem, ko je spremljal Rufin svojo ženo h pokojju, je bil Heraklij odposlal svoje biriče v njegovo palačo, da bi se polastili Rufinovih pisem. V malo trenutkih je imel prefekt zaželjene listine v rokah. Ni se bil motil. Našla so se med drugimi tudi pisma z bojnega polja, katera pač niso vsebovala najmanjših obtežujočih vesti. Tega Heraklij tudi pričakoval ni, rabil je pisma zgolj za posnemanje Rufinove pisave. Heraklij je dal takoj poklicati troje pisarjev in jim hkratu narekoval pisma, vsakemu drugo in v drugi obliki. Toliko spretnost je imel. Toda ta pisma še ne bi zadostovala, zato je dal ponarediti še pisma Konštantinova na Rufina. Za predlogo so mu služila letna novoletna voščila Konštantinova, ki so se hranila v Maksencijevem pisarniškem arhivu.

Pisarji, izurjeni v ponarejevanju pisave, so bili kmalu gotovi in so čakali na Heraklija, da bi mu izročili svoja pisma.

"Ali ni sramotno," je dejal eden med njimi, "da moramo mi biti oni, ki vijejo vrv za Rufinov vrat!"

"Tepec," je odvrnil drugi, "kaj pa smo mi? Nismo li samo stroj v tujih rokah? On nas plačuje; drugo je njegova stvar!"

"Res je", je odvrnil prvi, "z nami je dober, in ako zahteva od nas, da storimo svojo dolžnost, ima prav! Tudi on mora vršiti svojo. Ali vendar..."

"Kaj", ga je prekinil tretji, "saj je tudi Heraklij stroj v tujih rokah. Kaj pa more on zato, da ni njegov gospod ne Tit ne Trajan. (Tit in Trajan sta bila dva najmilejša in blagorčna rimska cesarja.)

Pogovor je prekinil vstopivši Heraklij, ki je takoj vestno primerjal ponarejena pisma s pravimi in izrazil svoje priznanje, jih obenem znova zaprisegel, da molčijo.

Heraklij je imel orožje v rokah, s katerim hoče že jutri vničiti svojega najhujšega sovražnika.

Vhod v Kalistove katakombe se je nahajal tik ob apijski poti ob grobnem spomeniku krščanskih Kornelijcev.

Še dandanes je opaziti med temnozelenimi cipresami polraspalo zidovje in v bližini stopnice vodeče v katakombe. Ko je bil Dioklecijan zaplenil kraje, pod katerimi so bile katakombe, so si bili napravili kristjane vhod nekoliko vstran odtod med grmovjem in sipom. Na tej poti so došli najprvo v peščene jame in šele od tu po skrivnem hodniku v katakombe.

Tam je čakal grobar Mincij s svojimi podložnimi mu fosorji (Fossore so se imenovali rimski grobokopi.) mrliča. Radi preozkega vhoda so morali vzeti truplo raz nosila. Rufin je, podpiran od Mincija, zadel na svoje krepke roke drago mu breme in je nesel v globino.

Skozi nizke hodnike stopajoči so dospeli do celice, kjer naj bi bila pokopana Sofronija.

Škof Milcijad s svojimi duhovniki sam je čakal tu nanje.

Valerija je bila dala izdolbsti za mater obokan stenski grob, katerega so bili ravnokar izdolbli. Na strani je bila prislonsjena velika mramornata plošča, katera naj bi zaprla grob.

Med molitvami duhovnikov so položili fossore mrliča v grob. Valerija pa je zliła posodo dragocenih dišav na pokojnico, tako da je zaduhtelo po vsej kapelici.

Do sedaj je smel biti prisoten pogan Rufin. Vse ga je bilo globoko pretreslo. Sedaj pa je začela sveta liturgija. Bolelo ga je, da mora biti izločen od ljubezni, katero skazujejo kristjani njegovim ženi.

Ah, sedaj je še-le začutil prepad, ki ga loči od Sofronije in svojega deteta.

Za hip se je spomnil svojih bogov, ali misel na nje se mu ni hotela vneti. Življensko živi žarek resnice je osvajal njegovo srce, polagoma in tiho, tiho.

Škof Milcijad je bil ukazal svojemu diakonu Severu, naj medtem razkaže Rufinu grobove najznamenitejših mučenikov ali pa naj ga, če želi, pelje na površje. Sever je opozoril Rufina na nekaj najizrazitejših in najlepših napisov. Tako je bilo na nekem kamenu čitati: Quiriace, bonae feminae — palumba sine felle — in pace. Cirijski, blagi ženi! Bila je glica brez zolča. Počivaj v miru — Vero v posmrtno življenje in srečno snidenje onstran groba so dihali napisi: Claudi vivas in aeternum: Klavdij, živi v veke; Leontino in Deo pax: V Bogu ti mir, Leontin; Irene dulcis vivas in Domino: sladka Irena, počival v Gospodu! Ime Kristovo pa, v katerega so vsi ti verjeli, je bilo izraženo v besedah: Kristijana, verujoča v Boga in Kristusa.

Nerodna in jezika komaj večča roka je bila vdolbla take napise ponekod v kamen. Ta vera ni bila torej last samo izobraženejših, temveč najpriprostejših in ubožnih ljudi.

Nekateri grobovi so bili okrašeni s slikami, katere je Sever Rufinu pojasnjeval, vkolikor ga je mogel ta umeti.

Mnogo znano ime je našel na teh kamenih, povečini so bili to ljudje, katere je v življenju visoko spoštoval, a niti slutiti, da so kristjanje. Mnogi so bili iz senatorskih, najplemenitejših rimskih rodbin.

Zdajpazdaj sta se s Severom približevala celici, kjer so bili zbrani kristjanje ob grobu Sofronijinem. Čudovito je uplivalo njihovo petje na Rufina, ki se je zdaj oddaljevalo zdaj približevalo. Kako rad bi bil šel med nje in skupno ž njimi molil na ženinem grobu!

Po dokončani slovesnosti so vedli Rufina še enkrat k pokojnici za zadnje slovo, prej ko zakrijejo grob.

Valerija je bila molila z vsem svojim vdanim srcem za očeta, kakor nebesni angel je spremljala njena prošnja vse njegove poti po katakombah. Ko se je sedaj nagnil oče nad pokojno ženo in ji poljubil v slovo roki, čula ga je Valerija v neizrečeno svoje veselje šepetati:

“Draga žena, naj bo kmalu tvoj Bog tudi moj!”

Grobokopi so zaprli grob. Zopet eno zrno so bili zagrebli, zato, da kdaj vstane slavnostno in blaženo . . .

Grobokopi niso imeli časa, da bi bili vklesali napis. Zato je zgrabil Rufin za dleto in napisal v kamen sledeč napis:

Sophonra dulcis, semper vivas Deo.

Sofronija sladka, vedno boš živela v Bogu.

Ponavljajoč besede, ki jih je videl prej tuintam zapisane, so ga sedaj nišočnega čudno prevzele, bile so zdaj njegova lastna izpoved. Ta vera v posmrtnost pa ga je napolnila z lučjo, tolažbo in nikdar še občuteno radostjo. Solze so ga polile, in premagan notranjih čutil, je dolbel pod gorjenji napis:

Sophonra vivas!

Sofronija, živela boš!

Še danes govorijo ta znamenja o tolažbi, katero je bilo našlo tukaj to toliko trpeče srce. Sofronija ni pred prestolom nebeškim molila zastoj.

S pozdravom “Vale in pace — Zdrava v miru!” so se grobarji nato poslovili.

Solnce je ravnokar vshajalo izza albanskih gora in zlatilo s svojim sijajem lahke meglice, plavajoče liki belim ovčicam po jasnem nebu. Žarno je obsevalo mesto Rim z vsem šumom in drevjem, obsevalo samotne grobne spomenike ob apijski cesti, mrtve, mirne . . .

Valerija je bila vse opazila, kaj je dolbel oče v steno. Pri vsaki besedi je zadržalo njeno srce veselja in solze so jo zalivale. Takoj je vse razodela Milcijadu, ki ni zamudil prilike, temveč ves čas razlagal Rufinu verske resnice. Imel je poslušnega in razumnega učenca.

Ko pa je pri slovesu dejal, da se nadja, da bo smel v kratkem napraviti mu znamenje križa na čelo in ga tako sprejeti med katehumene, se je Rufin vendarle prestrašil. Menil je in se izrazil, da pač zadostuje, ako časti v srcu krščanskega Boga. Kadar bi mu pa dopustile službene razmere, bi takoj ustregel želji škofovi.

Milcijad se je zanesel na Valerijo, dasi ga je nekak strah, da bi znalo pozneje nedostajati časa za prestop, napolnjeval z nemiro.

In ni se motil . . .

Ne daleč od Palatina se je Valerija poslovila od očeta, Niti najmanjša slutnja se je ni polastila. Krenila je z Ireno šez emilski most v mesto onstran Tibere; obe sta imeli isto misel: obiskati sta hoteli Rustiko, boječi se, da ji ni škodoval sinoči mrzli nočni zrak.

Domov došlega Rufina je vicarius (Vicarius se je po latinsko imenoval oskrbnik, odtod vikarij.) takoj obvestil o hišni preiskavi.

Prefekt je prebledel. Vedel je, kaj ima pričakovati. Maksencij je sklenil ugonobiti ga.

V tem hipu se je zaslíhal v atriju šum in ropot. V istem hipu je vdrla v sobo četa biričev in oborožencev. Očividno je bilo, da so čakali nanj.

Ali tudi v Rufinu je vstal ta čas ponos rimskega plemenitaša, sosebno še, ker se je spomnil velikodušne smrti ženine.

“Vem, čemu prihajate”, je nagovoril vodjo biričev, “hočem iti z vami, toda verig ne maram. Senator Aradij Rufin in prefekt rimskega mesta se ne pusti vklepati preje, nego so ga sodili.”

“Povelje sicer slove tako,” je odvrnil oni, “toda ako ideš dragovoljno, nočem vporabljeti sile.”

Pot mimo Koloseja po Via sacra (Sveta cesta) in čez cel Forum (Trg) je bila dolga dovolj, da se je kljub rani uri nabralo veliko radovednega ljudstva. Strah pred trinogom je vendar krotil jezo ljudstva in le na spačenih obrazih je bilo opaziti ogorčenje.

V sodni dvorani mamertinski je že čakal pretor s prideljenimi mu sodniki na jetnika. Tudi prefekt Heraklij je bil tu, češ, da ima izpovedati svoje mnenje z ozirom na zaplenjene listine, v resnici vendar le, da bi s svojo prisotnostjo vplival na sodnike.

Rufin je bil dvignil oči in zagledal v ozadju Grka. Zdaj je vedel vse . . .

Oni pa je z neprikritim veseljem pasel svoj pogled na jetniku.

Po navadnih uvodnih vprašanjih je začelo zasliševanje o razmerju med Konštantinom in Rufinom. Rufin tudi ni zanikal svojega priateljstva s Konštantinom.

Nato so primerjali pisma in spoznali, da so prava. Pisma se prečitajo. Razjarjen se dvigne Rufin in odločno izpove, da teh pisem ni on niti pisal niti čital, in da so mu na najnesramnejš način podtaknjena in ponarejena.

“Kdo pa je pisal ta pisma”, je rekel, obrnivši se na Heraklija, kateri ni mogel prenesti njegovega pogleda, “to to bi znal povedati prefekt cesarske pisarne; mogoče bi znal vedeti tudi, kako so prišla med moje stvari!”

Te besede so zbegale zvitega Grka. V hipu pa se je zavedel in velel napisati vse dobesedno v protokol. Porogljivo je pristavil: “Kot zaupljiv služabnik nebeškega Maksencija sem toliko vzvišen nad grdim sumnjičenjem, da me izdajni-

kova puščica ne more zadeti. Taki izgovori obtožencev položaj samo poslabšajo."

Ne da bi mogel Rufin nato izgovoriti najmanjšo besedo v svojo obrambo, je izrekel pretor svojo sodbo, da naj se predloži zbrano obteževalno gradivo najvišjemu sodišču, ki naj sodi prestopke izdajstva in cesarskega žaljenja.

Biriči so hoteli odvesti Rufina. Ta pa se je dvignil in velel:

"Cesar je sklenil moj pogin, in njegova volja je zakonik, po katerem se me bo sodilo. Naj bi si bil prihranil to slepmišenje s pismi. Umreti mi je, ker je bila moja soproga prevzvišena, da bi se mogla upreti nesramnemu trinogu. Nje vreden, hočem umreti. Heraklij pa naj sporoči svojemu gospodu, da zločini ne podpirajo prestolov. Teptaš pravo božje in človeško s svojimi nogami. Ali padel boš!" —

"Pustite me govoriti," se je zadržal na bližajoče se mu biriče. "Nedolžna kri," je klical žarečih oči, proti nebu dvigaje stisnjeno pest, "nedolžna kri, katero prelivaš, Maksencij, solze vdov in sirot, vera oropanih in pregnanih, vzdihovanje

tlačenega ljudstva kriči že davno po sveti v nebo in pred njegovim maščevanjem te ne otmo pretorijanci. Osramočen in beden pogineš ti in tvoji pasji slugi. In ura plačila ni daleč . . ."

"Ha," je viknil Heraklij na biriče, "ali morete poslušati toliko žaljenje cesarske velikosti? Zgrabite ga! V najtemnejšo ječo z izdajnikom!"

"Si li napisal vse, kar je govoril?" se je obrnil nato k pisarju. "Že te besede zadostujejo, da ga obsodijo na smrt."

Biriči so bili medtem pograbili Rufina, ga zvezali in ga odvedli s surovo silo.

Heraklij se je vrnil mrk in zločest domov. Maščeval se je bil. Ali miren ni bil. Kakor senca mu je sledila misel na ravnokar čuto grožnjo. Zaman je skušal odvaliti raz sebe odgovornost, češ, da je cesar sam sklenil smrt Rufinovo, zaman je hitel, senca v njem ga ni zapustila. Verno je šla z njim, ponavljaše zadnje Rufinove besede:

"Ura plačila ni daleč!" . . .

(Dalje prihodnjic)

OKROGLE

PROFESORSKA.

"Gospod profesor, kako se imate?"

"Hvala, hvala, samo ta nesrečna pozabljivost!"

"Kako to?"

"No, na primer včeraj zvečer sem zaspal in pozabil vzeti prašek za spanje."

ODDAN.

"Ker pri latinski uri, Novak, niste pazili, bote za kaznen sedel tu od 12. do ene."

"Mi je žal, g. profesor, to ne gre, za to uro sem že oddan."

"Kako to?"

"No, od 12. do 1. pop. moram sedeti za profesorja matematike."

IZBIRČNA.

Na poti ste se srečali dve mlekarici iz Šiške.

Prva: "Poslušaj, Marijana, je to križ s tem mlekom. Včeraj me je zopet ena ljubljanka zmerjala, češ, da prilivam vodo k mleku."

Druga: "Glej, glej, gospodo; gotovo hočejo, da bi jim prilivale mineralno vodo."

NI RAZUMEL.

Mali Willie je bil prvokrat v koncertu. Prav pazljivo je gledal dirigenta in pevko, potem pa vprašal mamico: "Mama, čemu pa ta gospod s palico tako divje maha in grozi?" — "Bodi tiho, Willie, saj on ne grozi." — Pa Willie se le ni dal ugnati: "Če on ne grozi, zakaj pa tista ženska tako vpije in se dere?"

VSEENO KORISTNO.

"Naj se kdo pritožuje, čez premale čevlje, kolikor hoče, eno dobro korist pa le imajo: Človek v njih pozabi na vse druge križe in težave."

GALENTEN MOŽ.

"Tebi se niti ne sanja, Jožko, kako je v letovišču vse letalo okoli mene." — "Vem, vem, rad verjamem; letos je bilo povsod dovolj komarjev."

NE SEVEROZAPADU

Velik blizzard je divjal po zapadnih prerijah. Vlak se komaj preriva skozi grozne zamete, dokler končno ne obstane. Potniki gledajo skozi okno, nikjer žive duše. Nazadnje opazijo farmer-

ja, ki se bliža in z dolgo palico drega v sneg. Eden vpraša: "Kako globok pa je sneg?"

"No, jaz ne merim snega," pravi farmer. "Samo iščem, kje je hlev, in ravno tu okoli mora nekje biti."

DOBRODOŠEL

Iz mesta so poslali fantka na deželo na počitnice. Ko se je vrnil, so ga vprašali, če so ga radi imeli. "Pa še kako," je dejal fant; "komaj sem prišel v hišo, so že rekli stric: No, še tebe je bilo treba."

OBZIRNO

Dr. Rezal: "Kako pa ste pacientu povedali, da bo k večjemu le še 14 dni živel?"

Dr. Zašil: "Prav previdno in obzirno. Takoj v začetku sem mu rekel, da bo v 4 dneh umrl."

VZELA ZA BESEDO.

"In vi še vedno trdite, da ste služila vedno samo v boljših hišah?" — Kuharica: "Ne sedaj, ker sem bila pri vas, kaj takega več ne trdim."

MAL POLOŽI DAR — ZA MISIJONE NA ALTAR!

H. B.

SLOVENCIS so misijone vedno radi podpirali. Še posebno svoje lastne misijonarje. Kako misijonsko navdušenje se je vžgalo, kako radodarno so se odpirale roke, ko je naš Abuna Soliman, Dr. Ignacij Knoblehar, vstanovil slovenski misijon med črnci v osrednji Afriki. Takratna "Zgodnja Danica" je pridno kurila ta misijonski kres in zbirala podporo. Njen urednik sam, Rev. Luka Jeran, dasi že bolj v letih, se je tako ogrel ob njem, da se je dvignil na pot. Žal, da podnebje ni bilo zanj in se je moral vrniti, še preden je prišel na cilj.

Drugič je zaplapolal misijonski kres, ko se je naš veliki Baraga podal med severno-ameriške Indijance in polagoma še druge potegnil za seboj. Zopet je bila "Zgodnja Danica", ki je z zanimivimi misijonskimi poročili netila navdušenje in zbirala prispevke. Z lepim številom slovenskih goldinarjev je naš narod vdeležen pri razvoju in razcvitu tujakšnjih indijanskih misijonov v njih pijonirski dobi.

Najbujnejša misijonska pomlad pa je med Slovenci vsvetela po vojni. Ognjišče te živahne misijonske vneme so "Katoliški misijoni", ki jih izdajajo in spretno urejujejo oo. lazaristi ter misijonska priloga "Glasnika presv. Srca Jezusovega", ki je glasilo slovenskega jezuitskega misijona v Bengaliji. Gmotno ni bil ugodni čas za razcvit misijonskega pokreta med nami. Vojska in svetovna gospodarska kriza je ljudi obubožala. Kljub temu se še vedno dobe taki, ki kaj utrpe za misijone.

Mi ameriški Slovenci smo se doslej na tem polju še zelo malo udejstvovali. Bili so časi blagostanja, ko bi bili lahko veliko storili. Morda je bil vzrok te zaspanosti tudi ta, ker je bilo premalo pobude. Med tem se je pa naš gmotni položaj tako poslabšal, da morajo mnogi od vladne podpore živeti. Vendar so med nami še taki, ki jih depresija ni tako hudo prijela. Hvaležni za to, imajo še vedno kak cent za dobre namene.

Na te srečne se obračam s klicem: Mal položi dar za misijone na altar! H temu pozivu so me nagnile bolestne tožbe in mile prošnje, ki jih dobivam od našega dolgoletnega, vnetega misijonarja na Kitajskem, P. Petra Baptista Turk, O. F. M. Kljub vsem tamkajšnjim zmedam, če ne morda ravno radi njih, so paganska srca zelo sprejemljiva za krščansko blagovest. Le delavcev in sredstev zelo primanjkuje. P. Turk piše, da je imel lani osorej 9 učiteljev in eno učiteljico, ki so mu v njegovem misijonskem delokrogu pomagali orati božjo njivo. Ker mu je pa manjkalo sredstev, da bi jih mogel plačevati, je bil že na tem, da nekaj šol zapre, dokler ne dobi kake podpore. Prav takrat pa je dobil od nas \$50, ki mu jih je naklonila neka dobra duša iz Milwaukee, Wis. In s to svoto je za par mesecev podaljšal življenje svojim misijonskim šolam. Kako je bilo teh \$50 bogato naloženih.

Gotovo bi še eden ali drugi rad kak dolar založil v ta plemeniti namen. Kar na upravo našega lista naj ga pošlje in pove za kaj ga je namenil. Ko se bo kaj nakapalo, bomo takoj naravnost na P. Turka poslali, kar bo hvaležno potrdil kot vedno. Tudi on je glede tega tenjkovesten kot naš Baraga, ki je vsak cent misijonske podpore obrnil v najnujnejše potrebe misijona. S sv. mašami mu je prav tako veliko pomagano. Spomnite se ga v svojih oporokah za sv. maše. Sebi bote s tem koristili in misijonom. Tudi v tem slučaju smo vedno pripravljeni posredovati.

Lepo je, če kak narod svoje najboljše sinove in svoje najlepše cvetove pošilja v misijone. A še lepše je, če njih misijonsko delovanje tudi gmotno podpira, da je z vspehi kronano. Nič ni mučnejšega za misijonarja, kot če mu pomanjkanje sredstev veže roke. V takem položaju se nahaja P. Turk. Bridko toži: "Zato se pri misijonskem delu čutim mučno zvezanega." In milo prosi: "Po Vaši pripomoči mi nakloni Bog več dobrotnikov in misijonskih milodarov." Ne zamašimo ušes njegovi prošnji. Zato:

Mal položi dar — za misijone na altar!

IZ UPRAVE

Novi naročniki: Mrs. K. Legan, Morenisco, Mich. 1; F. Urajnar, Indianapolis, Ind. 1; F. Gregorich, Chicago, Ill. 1; M. Govednik, San Francisco, Calif. 2; A. Nemgar, Eveleth, Minn. 3; J. Jelencich, Chicago, Ill. 1; C. Smith, Sharon, Pa. 1; B. Malnar, Kansas City, Kans. 1.

Za lučke: N. N. 50c, M. Vidmar 10c, C. Kovacic 20c, M. Bobnik \$1, A. Urich 50c, F. Skufca \$1, M. Kurent \$1, A. Tonsic \$1, M. Pogacnik \$1, M. Luzar 50c, A. Oratch 50c, F. Peterka \$1, T. Urabe \$1, M. Meznarich 20c, J. Brula 1, F. Petkovsek 25c, J. Glivar 50c, B. Zugelj \$2, N. N. \$5, M. Novak \$1, A. Labernik \$1, M. Klune \$2, P. Zagar, \$1, E. Gerbek 50c, F. Vovko 25, M. Vidmar 10c, E. Markum \$1, M. Dercar \$1, Mrs. Maniza \$1, A. Levar \$1, F. Skulj \$1, E. Smintic 50c, A. Plemel 50c, M. Mohorko \$1, F. Dolinar 25c, F. Smith 30c, M. Zugel \$5.

Darovi: J. Radez \$2, F. Sajovic \$2, A. Champa \$1, M. Malerich \$2, A. Pierce \$1, A. Virant \$2, H. Statts \$3, M. Zaletel \$1, K. Pristopec 70c, M. S. \$1, F. Melc \$5, B. Schweiger \$1, M. Tomazic \$1, N. N. 50c, U. Crnkovic \$1, C. Plut 50c, M. Pogačnik \$1, A. Vahcic \$1, C. Jeglich \$2, N. N. \$1

Za Apostolat: M. Pagre 50c, A. Krasek \$10, J. Smerke \$20, J. Mehle \$10, A. Zumar \$10.

Za Ave Maria: Rev. J. Trobec \$20, F. Skulj 50c.

Za samostan: M. Zugel \$10.

Za kruh sv. Antona: A. Hudales 50c.

Za sv. maše: Po \$15: P. Bernard. — Po P. Hugo \$8. — Po. \$5: N. N., M. Zugel. — Po \$4: J. Kostelic, F. Bait. — Po \$3: Mrs. Cvenk. — Po \$2: J. Velich, A. Hochevar, J. Krolnik, C. Plut, A. Urich, L. Simonisek, A. Pullman, F. Tolar, M. Mohorko, S. Sivic, M. Zore, A. Hegler. — Po \$1.50: A. Mozina. — Po \$1: M. Kepec, M. Stefula, M. Bambich, J. Sustarich, J. Molek, J. Fajfar, G. Nlakar, R. Markel, A. Collins, M. Planton, D. Dermes, J. Smrekar, A. Smrekar, T. Glivar, P. Kochevar, E. Janezich, L. Gregorich, J. Moren Sr., Mrs. Stragishar, I. Trunkle, M. Vidmar, G. Sukle, M. Toleni, F. Peterka, J. Glivar, F. Bisjack, P. tSimec, M. Vidmar, F. Vovko, M. Slabodnik, J. Meglen, Mrs. Burgar, F. Dolinar, J. Rancevich, F. Skulj.

Umrlji so: Anna Banks, Detroit, Mich. R.I.P.

Zahvala. — Javno se zahvaljujem Materi božji za zdravje, kakor sem obljubila.

Katinka Pavlic.

NAROČITE SI PRI

AVE MARIA

MOLITVENIKE

SLOVENSKE

SVETA URA,

v platno vez. ....\$ .90

v fino usnje vez. \$1.50

SKRBI ZA DUŠO,

v platno vez. ....\$ .90

v fino usnje vez. \$1.50

KVIŠKU SRCA,

v platno vez. ....\$ .80

SLAVA MARIJI,

v platno vez. \$1.00

v fino usnje vez. \$1.25

v najfinejši opremi \$1.50

ANGLEŠKE

Child's Prayerbook.....	\$ .25
Key of Heaven.....	.50 do \$3.45
First Communion Sets.....	1.00 " 2.15
Vest Pocket Manual	.10 " 2.00
Ave Maria	.50 " 1.50
Manual of Prayers	1.20 " 2.20
Holy Name Manual	.28 in .55
Missals	2.00 do 4.50
Catholic Girls Guide	1.50 " 5.00
Young Men's Guide	1.65 " 5.00
My Prayer Book	1.25 " 4.50
Sick Call Set	3.00 & 7.50

STATUES ALL SIZES

MEDALS -- ROSARIES

Pošlji 10 centov za poštino.

Send 10 cents for postage.